

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
MIȘOARA, I, Piața Brătianu No. 3.
 Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934-1938
 Trib. Timișoara.
 Redactor resp. **Dr. VARNAY ELEMÉR**

Gyulafehérvárnak

A jelentősége van a népkisebbségek számára. Évrol-évre nem mulaszthatjuk el azt, hogy történelmi jelentősége mellett megemlékezésként arról, hogy a gyulafehérvári nemzetgyűlés állta először azokat a jogokat, amelyek a román állam területén élő népkisebbségek életvitai lettek. Huszonegy esztendő telt el az élet eseményei hullámoztak, az emberek kapcsolatok változtak. Volt december elején amikor reménytelennek éreztük a gyulafehérvári pontokra való hivatkozást, de az emlékelet mégis leadtuk ezeken a hasábközt. Jobban fűt bennünket a remény, mint az emlékekben és nagyobb hittel vagyunk eltelve az hogy a gyulafehérvári pontok kifejezési erejűsége életre emelje és a romániai közelet számára váljanak.

Az évfordulót megelőző napokon az ország zsebrőlke, majd a kormány egyik legszembetűnőbb tagja beszédekben nemcsak magukat, hanem az országos szervezetüket, kormányzati iránt elkötelezték a kisebbségi élet olyan irántalakítása mellett, amely nagyjában megadja a gyulafehérvári pontoknak. Huszonegy év alatt egyszer sem történtek a kormány részéről ennyire szabatosan körülírt kiadások, amelyeknek jelentőségét emeli, hogy a miniszterelnök, mint a külügyminiszter a ramba illesztve, munkaterv elmondása mellogalkoztak a kérdéssel. Nemzeti többségű vezetése alatt álló államban kétféle kommagatartás lehet a kisebbségi kérdésben. Egyik a nemtörődőmség álláspontja, amely állítja be a népkisebbségeket, mint amelyközönpontilag foglalkozni nem államérdék és a ciniikus közömbösséggel a kisebbségi soroz erősebb nyomásának szolgálatja ki. Ellérintik az időfolyamat olyan fordulójához, a r a kormányok világosan elvetik ezt a vétés kockázatos tartózkodást és részben az szavától, részben a természetes emberi lelheret és igazságérzet kényszerétől hajtva a másik utra lépnek rá, amelyen nemcsak a többségek életsorsa, hanem a nemzeti állam tartottsága megoldható. Mert a nemzeti állletének erkölcsi igazolásául szolgál az, ha az tartásban rejő erejét a gyengék védelmére le fordítani, ha igazságot terem a beltelki n, ahol többségi és kisebbségi népek élnek itt és a szupremáciát nem elnyomásra, ha jogok és javak igazságos felhasználására itja.

Új világrend szele áramlik. Maga a külminiszter ur is éreztette beszédével, hogy azt vataros időt, amelyen a sors Európát keresztviszi, fejlődési és történelmi mesgyének kell antenünk. Csak azért érdemes küzdeni, nélkülü, vérezni, ha annak árán az erkölcsi rend tti ki győztesen és a győzelem után eloszlik nyenge másodrendűség érzete. Szellemi és ercsi életünket elő kell készíteni arra az időkre, ely eszméket akar valóra váltani, amely az berben ismét felkelti az ideálokkal való roberzést. A gyulafehérvári pontok is eszmék. it két napon át Románia feletős államférfiai eink halatára mondtak — ut az eszmék megösítés felé. A nagy gondolatok, az emberi dögosságra való törekvések rendszerint ugy valultak meg, hogy beszéltek róluk. És ne leülünk türelmetlenkedők a kisebbségi politika egvalósulásának ütemét illetően. Ha a koranyférfiak célkitűzésként lobogtatják meg a yulafehérvári szellem pontjait, akkor az a szelm beszárvó az élet talajába, oda, hol kisebbsgi kenyerünkért való küzdelmeinket vivjük eg. Közszellem legyen december elsőjének kieegsége hitvallása. Ha a román népközösség gyeneinek lelkében az együttérés, megértés, a rkonzeny érzése válik urrá, akkor nem kell rntanunk, hogy hatalmaskodások és egyéni buzalmak rontják meg a kisebbségi életet. Fent.

Szovjetes csapatok átlépték a finn határt

Szárazföldön és a levegőben megkezdődtek az ellenségeskedések

Helsinkiből jelentik: (Rador.) A helsinki rádióállomás romániai időszámítás szerint 13.15 órakor az alábbi közleményt hozta nyilvánosságra: „Finnországot a szovjetorszag hadserege megtámadta.

Mint jelentettük, hangzott a közlemény, Finnország és Szovjetország között megszakadt a diplomáciai összeköttetés. Szovjetország repülőirányított Finnország fölé és ezáltal megsértette Finnország területét.

A nemzetvédelmi minisztérium közli, hogy két ellenséges repülőgépet a légielhárító útegek lelőtek. Az egyik gép Helsinki közelében zuhant le. A nagyvezérkar értesítése szerint az orosz csapatok Seiskari szigetre igyekeznek eljutni. Ez a sziget a finn öbölben van.

Csütörtökön délelőtt 9 óra 20-kor kezdte meg működését a finn fővárosban elhelyezett légielhárító osztag. A lakosság mindvégig megőrizte nyugalmát.

A repülőgépek több bombát dobtak a helsinki repülőterre,

anélkül azonban, hogy jelentősebb kárt okoztak volna. A lövedékek emberéletet nem oltottak ki. Délelőtt 10 óra előtt néhány perccel 10 szovjet repülő-

gép a finn partok mentén repült el. Viipurira, az orosz repülőik gyújtóbombákat dobtak. Három ház ligyulladt.

A bornstadti orosz tüzérőség is tevékenységbe kezdett.

A határ mentén elhelyezett tüzérégi osztagok heves párbajt vívnak. Az oroszok Suojarvi mellett elfoglaltak egy átjárót. Az oroszok az ipari centrumokat is bombázták.

Helsinkiből jelentik: (Rador.) A Finn Távirati Iroda jelenti: Szovjetország repülőgépek

öt könnyű bombát dobtak le a malmi repülőterre,

Helsinki mellett anélkül, hogy jelentős károkat okoztak volna. A főváros Surnaesi nevű munkásnegyedében röpíratokat dobtak le a repülőgépekről. A kareliai félszigeten levő Vamelsu falut a tenger felől bombázták. Kivineb falunál

tüzérségtől harc fejlődött ki. Suojervi közelében a finn csapatok elfoglalták

Thaise és a szovjet határ közötti területet. Délelőtt 9 óra után szovjet repülőgépek Viborg keleti részére gyújtóbombákat dobtak le.

A finn gyalogság ellenáll a határon

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda jelenti délelőtt 12 óra 25 perckor: Beavatott finn körökben kijelentették, hogy Helsinkiből jelentések érkeztek arról, hogy

a szovjetorszag csapatok csütörtökön reggel 7 órakor átlépték a finn határt

Suojervi közelében. A finn csapatok a benyomulással szemben ellenállást fejtettek ki és megkezdődtek az erős harcok,

amelyek még mindig folyamatban vannak. A szovjet tengeri hadsereg ugyancsak csütörtökön reggel támadást intézett a finn erődök ellen a Jeges tengeren és a délelőtti órákban tengerész osztagok elfoglalták a Halász szigetet. Nemsokal utóbb

megindult a légi tevékenység is.

Reggel 9 óra 20 perckor szovjetrepülőgépek jelentek meg Helsinki felett és a fővárosban azonnal elrendelték a légiriadót. Nemsokára megjelentek a város felett a finn repülőgépek is, de ekkorra már az orosz repülők már nem voltak ezen a vidéken. Hir szerint a szovjet repülők elsősorban a helsinki repülőterre és az ottani állomásra dobtak bombát. A szovjet repülők Viipurii város felet is megjelentek és katonai támaszpontokat igyekeztek bombázni. Einnő neví kis városkában az orosz repülőgépek bombái felgyújtották a városka kórházát.

Moszkva hallgat a háboru kitéréséről

Párisból jelentik: A Havas ügynökség moszkvai jelentése szerint délben 13 óra 45 perces szovjetorszag rádióhíradásában még a finn határ átlépésére kiadott rendelkezést nem közölte. A szovjet leadó állomások csupán Molotov beszédének ismertetéséről és a diplomáciai kapcsolatok megszakításáról szóló jelentések ismertetésére szorítkoztak.

A FINNEK DÖNTÉSBÍROSÁGOT AKARTAK.

Helsinkiből jelentik: (Radiopress.) A finn kormány nézete az volt, hogy a megneptamada-

si egyezménynek orosz részről való felmondását semmiképen sem fogja követni erőszakos esemény. Ezért válaszjegyzékében a finn kormány azt javasolta, hogy bízzák a vitát döntőbíroságra. Leningrád állítólagos fenyegettségével szemben a finn kormány hajlandó lenne ezen a környéken csapatait visszavonni és a tárgyalások során olyan megegyezést létesíteni, amely lehetővé teszi mindkét félre a békés kiegyenlítődest.

a kormánypolcon, törvényt készítenek, de a törvény szava is csak formula, mint a gyulafehérvári kinyilatkoztatás. Tartalmat, vért, életképességet az egyén ad a formulának, a tömegeknek összetevői: az egymagukban az isteni szikrát, erkölcsi érzést hordó emberek, akik az új világ-

rend számára meghozzák a kiváltságokról és önzésről való lemondás áldozatát. Ez a szellem az, amelynek magvát Gyulafehérvárt elvetették és ez a szellem az, amely valóságga érlelheti többség és kisebbség, erősek és gyengék, nagyok és kicsinyek együttélésének örömeit.

Molotov szerdán éjfélok beszélt

Moszkvából jelentik: (Rador.) Molotov külügyi népiáztos szerdai éjféli rádióbeszédében a következőket mondotta:

— Finnországnak a Szovjetunióval szemben tanúsított magatartása a szovjet kormányt arra kényszerítette, hogy az állam határainak biztosítása érdekében hasonló rendszabályokhoz folyamodjon. A hosszú idő óta folytatott finn—orsz tárgyalások nem vezettek eredményre. A határon egymást követő, finn részről kihívó cselekedetek miatt a szovjet kormány elhatározta, hogy politikai és gazdasági képviselőit visszarendeli Helsinkiből és a szovjetorosz csapatoknak elrendelte a szigorú készsültséget. A finn kormány a kölcsönös támadást kizáró egyezményt nem tartotta tiszteletben. Ez arra indította a szovjetkormányt, hogy az egyezményt felbontottnak tekintse. A Szovjetunióval szemben ellenséges idegen sajtó azt állította, hogy a szovjet intézkedés célja Finnország területének megszállása, vagy a szovjet birodalomba való bekebelezése. Ez nem igaz. A Szovjetnek nem voltak és nincsenek ilyen szándékai, éppen ezért feltétlen szükséges, hogy a finn kormány a Szovjettel szemben nem ellenséges, hanem barátságos magatartást

tanúsítson. Ez különben mindkét kormány érdeke. A Szovjet intézkedései nem irányulnak Finnország függetlensége ellen és nem jelentenek beavatkozást Finnország belügyeibe. A Szovjetnek nem áll szándékában, hogy beavatkozzon más népeknek harmadik országokkal való viszállyába. A Szovjet intézkedéseinek egyetlen célja a Szovjetbirodalom, de kiváltképpen a három és fél millió lakosú Leningrád biztonságának szavatolása. Ez kötelessége a jelenlegi viszonyok között. A Szovjetunió kormánya feladatának teljesítése után barátságos együttműködést óhajtat biztositani finn szomszédjával.

MÁR SZERDÁN BEJELENTETTÉK A TAMADÁST.

Moszkvából jelentik: (Rador.) A moszkvai rádióban tegnap a következő kijelentés hangzott el: A finn határon állomásozó szovjet csapatok azt a kívánásukat fejezték ki, hogy a provokáló finn banditáknak olyan választ adjanak, amellyel egyszerűsödnek megsemmisíthetik őket. Megvagyunk győződve, hogy a finn munkások és katonák a vörös csapatok mellett haladnának. A szovjet böles kormánya legyőzhetetlenné tette a hadsereget.

Mit mond a külföld?

Berlin: A Szovjetnek szüksége van a balti utra

Berlinből jelentik: (Rador.) Hivatalosan megállapítják, hogy a külföldön elterjesztett hírekkel szemben a német kormány sem hivatalosan, sem pedig nemhivatalosan nem foglalt állást a szovjet—finn feszültség ügyében. Politikai körökben megállapítják, hogy Németország nem léphet ki a megfigyelő szerepéből és emlékeztetnek arra, hogy Európa északkeleti államai sohasem kívánták Németország közbelépését a saját magukat érdeklő problémákba.

Ugyanezek a körök érthetőnek tartják azt a tényt, hogy a Szovjet biztositani kívánja magának a Balti-tengeren való szabad közlekedést. Nagy Péter cár óta valamennyi orosz államférfi állandóan ezt követelte, erre a Szovjetnek feltétlenül szüksége van. Ami a probléma lényegét illeti, megállapítható, hogy a szobánforgó katonai támaszpontokra Szovjetoroszországnak feltétlenül szüksége van, Finnország függetlensége szempontjából erre nincsen szükség.

Washington: Hajlandó közvetíteni

Washingtonból jelentik: (Dunaposta.) Politikai körökben lehetségesnek tartják, hogy Cordell Hull külügyminiszter közvetítő ajánlatát az orosz és a finn kormányok kedvezően fogadják, de kételkednek abban, hogy az amerikai ajánlat azonnali sikerre vezethet, mivel Moszkva már túl messze ment el intézkedéseiben.

Washingtoni körök nem adják fel a reményt, hogy a vizsály az utolsó órában békésen rendezhető lesz.

Ha az amerikai ajánlatra valamelyik fél negatív választ ad, úgy azt támadásnak lehetne nyilvánítani.

Washingtonból jelentik: (Rador.) Pittman szenátor, a külügyi bizottság elnöke kijelentette, hogy a kongresszust össze lehetne hívni abban az esetben, ha Oroszország megtámadná Finnországot és megvizsgálhatnák annak lehetőségét, hogy az Egyesült Államok megszakitja az összeköttetést Szovjetoroszországgal.

Pittman még hozzátette, hogy ez az 6. évi véleménye és éles bírálatot gyakorolt Oroszország jelenlegi külpolitikájára felett. Vádolta Oroszországot azzal is, hogy

elhagyta az utóbbi évek békepolitikáját, azt a politikát, amit Litvinov követett és Litvinovnak köszönheti a Szovjet, hogy az Egyesült Államok elismerte.

Washingtonból jelentik: (Dunaposta.) Hull külügyi államtitkár a szerdai sajtóértekezleten közölte, hogy az Egyesült Államok kormánya, amennyiben erre felkérlik, hajlandó felajánlani jó szolgálatait a Finnország és a Szovjetunió közötti közeledés érdekében.

MOZSKVA VISSZAUTASITJA A KÖZVETÍTÉST.

Newyorkból jelentik: (Rador.) A külügyminiszteriumhoz közelálló körökben úgy tudják, hogy Roosevelt elnök felhívással fordult a szovjet és finn kormányokhoz a fennálló nézeteltérések békés úton való rendezése céljából.

Helsinkiből jelentik: (Rador.) A Havas újságírás jelentik: Finn körökben úgy tudják, hogy Moszkva vissza fogja utasítani az Egyesült Államok felajánlott jó szolgálatait, Finnországban rendkívül kedvező benyomást keltett Amerika ajánlata és biztosra veszik, hogyha Moszkva azt visszautasítaná, úgy ez mély benyomást keltené az amerikai közvéleményben.

London: A Szovjet békepolitikája összeomlott

Londonból jelentik: (Rador.) A Daily Herald írja: A Finnország elleni orosz támadás éppen olyan nagy hiba, mint amilyen hiba volt Németország részéről Csehszlovákia és Lengyelország elfoglalása.

A News Chronicle szerint, ha Oroszország a va-

lódai békét kívánja, akkor el kell, hogy fogadja Roosevelt elnök bíráskodását, ha pedig megtámadja a finn népet, úgy ez a tény

az egész világ felháborodását vonja maga után éppen úgy, mint ez 1914-ben történt, amikor Németország megtámadta Belgiumot. A szovjet birodalom évek óta folytatott békepolitikája összeomlott.

A Manchester Guardian azt hiszi, hogy a Szovjet csak megfélemlíteni kívánja a finneket és végül is egyezmény jöhet létre.

Londonból jelentik: (Rador.) Sir John Simon pénzügyminiszter a finn követ tiszteletére rendezett banketten tegnap a következőket jelentette ki:

Moszkvából jelentik: A DNE. jelenti: Külföldön olyan hírek terjedtek el, mintha a szovjet haderő átlépte volna a finn határt és a vörös hadsereg repülőgépei állítólag bombázták a helsinki légi köz-

Begovits tánciskoláján

I., Piata Libertatii 4. I. emelet

december 4-én
uj tánckurzus kezdődik

Táncórak: szerdán, pénteken.

Anglia mindenkor fel volt készülve az ségekre, mert ebben nagy tapasztalatai vannak alkalommal az övintézkedéseket célzó előterveket sokszorosan túlhaladtuk azok megyésében. Ha országunkra ránehezedne a háború vihára, az angol nép megismerné az előkés jelentőségét. Nagy megelégedésemre szolgál tositatom Önt, hogy az önöket is érintő nében jóbarátok között tartózkodik.

PARIS: MESSZEMENŐ BONYODALM VÁRHATÓK.

Párisból jelentik: (Dunaposta.) Francia körökben szerdán éjjel még bíznak hogy a finn—orsz ellentétet nem fognak res összecsapásra vezetni. Utalnak arra Finnország nem áll elszigetelve az orosz szemben.

A finn határok ellen irányuló szovjetorosz madás messzemenő bonyodalmakat idéző az szolói csoporthoz tartozó államok megnésít és Washington diplomáciai közbelépését maga után. Valószínűnek tartják Párisban hogy a szovjet—finn feszültség további kié gazdasági következményekkel járna, mert felbeszakítaná a folyamatban lévő angol—orsz dasági tárgyalásokat.

TOKIO: A NEMZETKÖZI ERKÖLCSÖSÖK ÜTKÖZIK AZ OROSZ LÉPÉS.

Tokióból jelentik: (Rador.) A Stefani és jelentik: Az Asahi című lap azt írja, hogy ország a megnevezési szerződés felmor nem vette tekintetbe a nemzetközi erkölcsö sönlőképpen a nemzetközi erkölcsökbe ütközől leges hajók szállítását német származású a francia és angol hadihajók által történő el

MOZSKVA SZERINT ANGLIA A BÜN

Moszkvából jelentik: (Rador.) A Reu nőkség jelentése szerint Sztalin nyilatkozott dában és Angliát, valamint Franciaországot a jelenlegi háború kitéréséért. Kijelentette Szovjetoroszországot azt hiszi, hogy a hábor befejezése megkönnyítené valamennyi or nemzet helyzetét.

Moszkva mindent cáfol

kötöt. Illetékes moszkvai helyen kijelentette erről semmit sem tudnak, ugyanezek pedig utasítják azt, hogy állást foglaljanak ezekb rekkal szemben. (Rador.)

Tatarescu miniszterelnök beszéde külföldön elismerést keltett

Minden tekintélyes lap részletesen foglalkozik a keddi rádióbesz

Rómából jelentik: (Rador.) A Messagero első oldalán közli Tatarescu beszédét a következő címmel: Tatarescu leszögezi Románia semlegességét. Az Osservatore Romano, a Giornale d'Italia, a Tribuna és a Gazzetta del Popolo kivonatosan közlik a beszédet, de kiemelik annak fontosabb részeit és megállapítják, hogy a román kormány programját a következőkben lehet összefoglalni: Teljes és lojális semlegesség, a nemzeti elemek bekapcsolása az állami életbe, teljes jogszabadság a kisebbségeknek, az állam megerősítése az új törvények alkalmazásával, a munkásosztály életszínvonalának megjavítása, az állami pénzügyes árfolyamának fenntartása, az ipar és mezőgazdaság fejlesztése.

A FRANCIA SAJTÓ VÉLEMÉNYE.

Párisból jelentik: (Rador.) Tatarescu beszédét valamennyi délutáni lap hatalmas címmel közölte le. Az Intransigeant megállapítja, hogy Románia csak akkor lép háborúba, ha sorsát kellene megvédelmezni. A Le Temps részletesen közli a beszédet

és megállapítja, hogy Tatarescu az általános békélés híve.

A SVÁJCI LAPOK LEKÖZÖLTÉK A BESZÉDET.

Bernből jelentik: (Rador.) Valamennyi lap leközölte Tatarescu miniszterelnök beszövegét. A lapok nagyrésze első oldalon beszédet és a címekben is kihangsúlyozza, l

Románia semleges kíván maradni és csak akkor kezdene el harcot, ha saját veszélyeztetve látná. Románia jó viszonyt ak tartani valamennyi szomszédjával.

A PESTER LLOYD KIEMELI A SEMLEGESSÉG FENNTARTÁSÁT.

Budapestről jelentik: (Rador.) A Pester Tatarescu rádióbeszédét teljes egészében k megállapítja, hogy Románia semleges mag nem változott. A Nemzeti Újság, Újmagyar és a Pesti Hírlap nagy betűkkel közlik a beszé sabb szakaszait és kiemelik, hogy a román terelnök 22 pontból álló programjában szer kisebbségek jogainak megvédéséről szóló vény,

Daladier beszéde a háború elszánt folytatását jelentette be

Francia miniszterelnök szerint „Franciaország jóhiszeműségével éltek vissza“

Parisból jelentik: A törvényhozás létszámúfolt tárgyalóterem előtt 9.30 órakor nyitotta meg. A teremből csak a kommunista képviselők hiányoztak. Herriot elnök rövid beszédet mondott, amit a gyülekezet állva hallgatott végerre. Herriot a köztársaság és a szövetségesek jóainak hősiességét méltatta, majd Daladier beledett szólásra, aki elmondotta, hogy elvárhat három hónapja annak, hogy a hadsereg megkezdte a határokon a harcot. Az ország határát az ország legnemesebbjei állanak, — mondta a miniszterelnök, — majd így folytatta:

Köszöntjük azoknak emlékét, akik eddig életüket adták a hazának.

Ezután a harcosok hősiességét méltatta, a tisztok és közkatonák — szoros egységben — harcolnak és nem ismernek más szolgálatot, mint a testvéri közösséget, amelyet testvériesen kell éjszaka fegyvertűzben és ködös nappal. Hangsúlyozta, hogy a háborút a nemzeti egység kormányzat kényszerítette Franciaországra, hogy romok között haladhasson előre, a fajt nevében, hol a fajt megvédésére,

az Európa feletti uralom felé.

Az elnöktől eltökélt ellenség, amely a háború sodródott, százezreket áldozhat fel egy támadásban, azok azonban, akik földjüket a szabadságukat védik, áldozatot nem kimélnének. Hangsúlyozta a francia kormányelnök

megtörök az ellenség rohamát

Legalkalmasabb pillanatban, amikor a legkiválóbb győzelemmel és a győzelem legnagyobb esélyével történhetik, támadni is fognak. Hat hónap a Prága elleni felvonulás után, a hadi Birodalom megtámadta Lengyelországot szeptember 16-án Szovjetország támasza lehetetlenné tette Lengyelország ellenét. Bizonyos időre ezt a szerencsétlen nemességére kárhoztatták.

Államok és kivégzések szakadtak a lengyelekre,

Amikor — folytatta Daladier, — új lengyel kormány alakult és új lengyel hadsereget szerveztek a közös győzelemig való harcra.

Ezután az angol-francia szoros együttműködést ismertette a francia kormányelnök, kijelentve, hogy a francia-brit katonai és politikai hatalmas tartalékokra támaszkodik, és az államtombban a legkisebb hasadás sem várható. Hasztalan minden erre való spekuláció.

A törökökhöz való viszonyról beszélve, a legjobban elismerés hangján emlekezett meg Törökország büls államférfiáról, akik a legmélyebb tisztet érdemlik meg, amikor a balkáni béke fenntartása érdekében ismeretes elhatározásukra jutott. Elismeréssel szólt a Balkán-szövetség államainak, majd Roosevelt fáradozásait méltatta a békefenntartás érdekében. Olaszország politikai álláspontját ismertette, Daladier rámutatott arra, hogy amint azt Mussolini kinyilatkoztatta,

Állá szeptember elseje óta követett politikája megfelel az olasz nemzet érdekeinek, és az olasz egyezményeinek, valamint azon törekvéseinek, hogy megakadályozza a fegyveres konfliktus kibontakozását. Ez a politika három hónap alatt megvalósult, hozzájárult a béke fenntartásához a Földközi-tengeren. Franciaország gondosan ügyel arra, hogy tiszteletben tartsa Olaszország méltóságát és érdekeit.

Spanyolországhoz való viszonyukat a francia miniszterelnök úgy jellemezte, hogy ez a kapcsolat a legkevésbé sem kedvező lett. Mindezek a törekvések azt célozzák, hogy Franciaország nagy politikai irányvonala érvényesüljön:

Németország elszigetelése a világban.

A német birodalom erőszakot vet és bizalmatlanságot, gyűlöletet arat. Franciaország és Anglia akkor folytatódtak az erőszakhoz, amikor a németek visszatértek jóhiszeműségükkel. Franciaország akkor teszi le a fegyvert, amikor olyan német kormány tárgyalhat, amelynek aláírása biztosít

tékot jelent az akárr okmányon. Franciaország akkor tárgyal, amikor jóvátehetőek lesznek az igazságtalanságok, amelyeket a gyenge nemzetek ellen követtek el és amikor a tartós biztonság megszállható lesz.

— Éppen ezért akarjuk mindenek előtt megnyerni a háborút. Vannak közöttünk olyanok, akik háromszor is végigélték a német támadást hazánk ellen. Elhatároztuk, hogy ezt nem kívánjuk többé megélni. Biztonságunkért folytatott háborúnk végleges elemzésben a szellem háborúja,

ebben a háborúban a német propaganda áll szemben az erkölcsi erővel,

amelyek országunkat lelkesítik. Németország azt hitte, hogy erőszakkal támogatást és szövetséget találhat a világban. Németország azonban senkit sem győzhet meg, a népek tudják, hogy Németország viseli egyedül a felelősséget ezért a háborúért, a világ valamennyi népe hallja a prágai puska lövéseket és hallja a varsói gyermekek, asszonyok és férfiak sikoltását, akik a legkiábrándítóbb tiranizmus áldozatai lettek. A népek tudják, hogy a nemzeti szocializmus győzelme rabszolgásgunkat jelentené. A német nemzeti szocializmus diszkreditálása olyan mélységes, hogy jelen órában

nem lehet a világ előtt felhozni még a német géniusz nemes alkotásait sem,

amellyel az emberi civilizációt gazdagították a történelem folyamán. A népek hallgathatják Beetho-

Incidens a kamarában Daladier beszéde alatt

Amikor Daladier miniszterelnök megkezdte beszédét Bonte és Cornovincon kommunista képviselők léptek a terembe, mire a miniszterelnök félbeszakította beszédét. Herriot elnök is észrevette a két kommunista képviselőt és miután Daladier miniszterelnök szünetet tartott beszédében,

az elnök vette át a szót és Bonte szégyenletes magatartását ismertette a kamarával.

Bonte az elnök szavai után szintén szólásra emel-

NAGY SIKERREL FUT A
SCALABAN

Egy Tourjansky világfilm!
A bucarestii ARO-mozgó hatalmas filmje!

A kormányzó

(Drapelul)

Főszerepekben:

**Willy Birgel
és Brigitte Horney**

Legfrissebb heti szenzációkban bővelkedő
jurnál.

vent és olvashatják Goethét, mégsem mondják azt: Ime mit tettek a németek a századok folyamán, hanem azt, hogy: Ime, mit hagyott el a jelenlegi Németország! Ime mi fenyegeti a nemzetek szabadságát. Mi franciák értetlenül géniuszunkkal állhatunk a világ elé, dicsőségünk diadalfényével, költőinkkel és tudósainkkal, akik tehetségükkel minden embert szenvedés felé igyekeztek fordulni.

kedett, bár az egész ház igyekezett rábírní, hogy ne szólaljon fel. Herriot elnök intézkedésére ezután a két képviselőt kivették a teremből, majd a miniszterelnök folytatta a kormánynyilatkozat ismertetését, de közben kijelentette, hogy a francia parlament nem tűrheti el, hogy árukl legyenek jelen a francia parlament ülésén.

A kamara folyosóján Bonfet letartóztatták és mindjárt át is kísérték az igazságügyi palotába.

Temesvár a szegényekért

A város téli segélyakciójának végleges programja

Temesvár városa tegnap megállapította véglegesen a szegények téli segélyezésének programját. Miként a Déli Hírlap már hírül adta, a város a télen ismét két népkonyhát fog fenntartani, amelyekben naponta ingyenes ebédet és hozzávaló kenyeret adnak.

A két népkonyha kedden, december 5-én nyílik meg

és pedig a Gyárvárosban Montia Augustin, a Józsefvárosban Trandafir Virgil telekbírák vezetése alatt. Azok, akik ingyenes népkonyhai ebédre igényt tartanak, jelentkezhetnek a városi telekbírók irodájában. A belvárosi, erzsébetvárosi és mehalai szegényeket beosztják a gyárvárosi, vagy a józsefvárosi népkonyhához. A gyárvárosi népkonyhában napi háromszáz, a

Józsefvárosban pedig napi kétszáz ebédet főznek.

A városi segélymozgalom másik része a csecsemőknek, szoptató anyáknak és a rosszul táplált gyermekeknek

ingyen tejjel való ellátása.

Az arra szoruló szoptató anyák, csecsemők és iskolába még nem járó gyermekek számára a város december 10-től március 31-ig naponta kétszáznyolcvanöt liter tejet fog kiosztani. A Belvárosban tizenöt, a Gyárvárosban kilencven, az Erzsébetvárosban ötvenöt, a Józsefvárosban hatvanöt és a Mehalában hatvan liter tej kerül naponta kiosztásra. Az ovodák és elemi iskolák gyenge, rosszul táplált szegény növendékei között december 11-től március 31-ig napi kétszáznyolcvan liter tejet és száznegyven kilő kenyeret osztanak ki.

A város a bevonult családtagjait, amennyiben ez szükségesnek mutatkozik, szintén részesíti segélyben.

A segélyre igényt tartóknak a telekbíróságokon kell jelentkezniük. A segély számukra a szociális növekedés jelentése alapján szavazzák meg. A segély tejből, népkonyhai ebédből, tűzifából és esetleg készpénzből fog állani.

Mennyit termel Anglia?

Az angol közelátásügyi minisztérium közli, hogy Anglia becslés szerint nyolcszor többet termel, mint 1918-ban.

Ahol a nagy vérzivatar elkezdődik...

Legerősebb pontján támadják a hadviselők az ellenfelet: Németország a tengeren, Anglia a levegőben

Tengeren és levegőben dől el a háború első szakasza, — egyre több jel mutatja, hogy helyesen ítélték meg a helyzet alakulását azok, akik az ellenségeskedések megkezdésének első percétől kezdve ezt az elvet hangoztatták. Mindenestre érdekes, hogy két hadviselő világhatalom, Anglia és Németország kölcsönösen a másik legerősebb területén igyekeznek fölénybe kerülni:

Németország a tengeren, Anglia a levegőben.
Más kérdés, hogy ezekre a kísérletekre milyen jövő vár.

„ANGLIA NEM SZIGET TÖBBÉ”

Újfajta aknák és újfajta repülőgépek szerepe körül sok vita keletkezett az utóbbi napokban. Az

A Csatornán megszűnik a forgalom

Ha ebből a formulából leszámítjuk a hadviselő, tehát közvetlenül érdekelt fél természetes túlzását, akkor is nyilvánvalóan fel lehet ismerni a szándékot:

az angol kereskedelem megbénítását.

Ebben pedig fontos szerepe van a semleges hajózásnak, amely eddig is jelentősen kivette részét Anglia iparának és élelmiszer-szükségletének ellátásából. A semlegeseket már eddig is erősen megzavarta a német aknák feltűnése és nagyszabású hatékonysága.

Több állam teljesen megszüntette a La Manche csatornán rendszeresített járatait, mások úgy intézkedtek, hogy hajóik csupán a Csatorna bejáratáig közlekedjenek.

Elismerte az új helyzetet az angol admirális is, amely felszólítást intézett az érdekelt semleges hatalmakhoz: hajóik kerüljék el azokat a kikötőket, amelyek a keleti parton az 51. és 54. szélességi fok között fekszenek. Ennek a zár alá helyezett területnek jelentőségét akkor tudjuk igazába felmérni, ha számításba vesszük, hogy a brit szigeteket északon az 59., délen az 50. szélességi fok határolja s a tilos terület legészakibb ismert kikötője Hull, a legdélibb pedig Dover.

MI VAN A „CONVOY” MÖGÖTT?

Német álláspont szerint a semleges hajózást először az angolok vonták bele a hadviselésbe, amikor a „convoy-rendszert” reájuk is kiterjesztették. Az angolok a hajókisérést természetesen szükséges és jogos biztonsági rendszabálynak tekintik. A jogi vitát a háború alatt nem lehet eldönteni; a végén itt is, mint mindig, bizonyára a győztesnek lesz igaza. Gyakorlatilag azonban érdemes megállapítani, hogy a jogi formulák mögött a gazdasági, tengeri és légi háború alakulásának milyen új mozzanatai rejtőznek.

AMIKOR AZ AMERIKAI MUNICIÓS HAJÓK ELINDULNAK EURÓPA FELE...

Többször ismertettük a semleges szakértők véleményét, mely szerint katonai döntésre szárazföldön egyelőre semmi kilátás. Ezt a véleményt nem szabad szem elől tévesztünk, ha meg akarjuk érteni, hogy miért tulajdonítanak mindkét oldalon olyan döntő jelentőséget a tengeri eseményeknek.

Az angol-francia politikai és katonai vezetés a nyersanyag és hadianyagfőlényt teljesen biztosítottak tekintik,

angol és semleges tengeri kereskedelmet legutóbb ért komoly veszteségek bizonyítják, hogy nem volt túlzás a német politikai vezetőknek az a többször hangoztatott véleménye, hogy meglepő és újszerű fegyverek állnak rendelkezésükre. Legutóbb a Deutsche Allgemeine Zeitung írt érdekes fejtegetést arról, hogy német oldalon mit várnak ezeknek az új harci eszközöknek alkalmazásától.

„A szigetország — írta a tekintélyes német lap — kilencszáz esztendő után elsősorban észre fogja venni, hogy nem sziget többé. Meg fogja ismerni az ellenfél katonai erjét, amellyel eddig csak szövetségesei szottak birkózni. Ha az új nagy küzdelem megkezdődik, sem idő, sem flotta, sem arany meg nem menti végzetétől.”

amióta Amerika feloldotta a fegyverszállítási tilalmat.

A kivülről bizonyosra vették, hogy abban a pillanatban, amikor az első amerikai hadianyaggal megrakott hajók elindulnak Európa felé, rendkívül meg fog élni a német tengeratlattjárók tevékenysége az Atlanti óceánon. Tény, hogy jelenleg Amerika összes kikötőiben lázas tevékenység észlelhető; egyedül Newyork kikötőjében állandóan ötven olyan hajó rakodik, amely a nyugati szövetségeseknek szállít hadianyagot és repülőgépeket. Az U-hajók fokozott tevékenységéről nem érkeztek jelentések, amiből semleges megfigyelők arra következtetnek, hogy az eddigi tapasztalatok alapján ezeknek a szállításoknak sikeres zavarását a németek sem remélik ettől a harci eszköztől, amelynek a világháborúban még nem hatása volt. Eppen ellenkezőleg, tengeratlattjárók helyett az új aknára

bízták ennek a feladatnak elvégzését.

Hogyan lesz a kávéból — acél?

Párisban megszervezték azt az angol-francia fródat, amely a két hatalom nemzetközi bevásárlásait együttesen intézi. Ennek az irodának véleménye szerint még messzebbmenő következményei is lehetnek az újonnan elrendelt kiviteli blokádnak. Szerintünk ugyanis a német hadianyagbeszerzés — vázlatosan — így történt külföldről: Még a Schacht által teremtetten három, sőt négyoldalú kereskedelmi egyezmények keretében Németország mezőgazdasági gépeket szállított Braziliának. Az érte kapott kávé nem vette át, hanem továbbirányította Mexikóba, ahol olajért adta el. Az olajat saját kikötőibe, feltétlen dugáru lévén, nem tudta volna át-szállítani, tehát semleges kikötőből, semleges hajóra egy másik semleges országba, Svédországba irányította s ott váltotta át azokra a nemes acél-fajtákra, amelyekkel maga nem rendelkezett, amelyekre hadüzeméhez mégis feltétlen szüksége van. Svédországból azután a német ellenőrzés alatt álló Keleti-tengeren át zavartalanul jutott hozzá a sok változatosan átment ellenértékhez.

A JÖVŐ KILÁTASA.

Nem vitás, hogy ez a módszer bonyolult, költséges a létét csak a feltétlen szükség indokolhatja. Ha azonban a nyugati hatalmak kiviteli blokádjá megakadályozza a rendszer első fejezetének, a né-

A FEGYVERTELEEN NÉMET REPÜLŐVALLALKOZÁSA.

Világosság derült most több olyan német tizedésre is, amelynek okát a be nem avított eddig hiába igyekeztek megmagyarázni. Idővel senki sem tudta, hogy milyen célt szolgált a messze északra irányított német „federítőlések”. Arra sem találtak magyarázatot, legújabb típusú új német Dornier-ek miért ezeken az utakon

teljesen védtelenek minden légi támadás ellen. Az angolok ugyan lepetten tapasztalták, hogy a lelőtt német repülőgépek

hiányzott minden védekező fegyver, ami pedig éppennyug hozzá tartozott felszerelésük akár csak a motor. Az ejtőernyővel lebecsülták története azután megadta a magyarázatot ezek a német pilóták arra vállalkoztak, hogy telenül teszik ki magukat az angol légi támadásainak, csakhogy minél több hasznát — jelen esetben új típusú aknát — vihessen gukkal.

BLOKÁDRA — KÖNYÖRTELEN HADVI

Az úszó aknák nagytömegű elhelyezése villi súlyú, a messze jövőre is kiható intéz. Teljesen megfelel annak a felfogásnak, am utóbbi időben többször hallottunk és olvast met illetékes helyről: könyörtelen hadviselés és Anglia érdekei ellen. Nem marad mögötti konyság tekintetében a nyugati hatalmak rendszabálya, a kiviteli blokádnak sem. Ennel zól a gazdasági kérdésekben rendszerint jól zott Frankfurter Zeitung közül adatokat.

A nagymúltú német lap szerint a blok formája, amely csupán a német kikötők f nyított és dugáruknak nyilvánított szállítm ellenőrizte, az egész

német behozatalnak mintegy 53 százalékat tette.

A szigorított blokádnak, amely minden másra kintél nélkül elkobozza a német kikötőkből Németországból származó árukat, a jelenlegi kivitelnek 47.6 százaléka g rolhat hatást.

Ezek a számok érthetővé teszik, hogy és Páris miért tulajdonít ennek az intézk olyan jelentőséget, hogy miatta vállalja a geseg tiltakozását, sőt azt a kötelezettséget ezeket a semlegeseket a lehetőségéig képes lantja az így elszenvetett veszteségeikért.

met gépek kivitelének lebonyolítását, bony és költségesből egyszerűen keresztülvihetete lik. Különösen háborús időben a nemzetközi ket mindenütt erősen megszorítják s ilyenel feljebb aranyban, devizában közismerten államok számíthatnak.

Két nagyszabású új fejezet, két köny új harci módszer alkalmazásának kortársai minden időknél ebben a legkeményebb ga háborújában. Lehet, hogy ezek az eseménye nyos idő múlva még egy másik eredménnyel nak s az érdekelt felek a gyors döntés kiera lása érdekében a szárazföldi cselekvésre is el magukat.

Csak 5 drb. fa

Van-e Önnek tudomása

a nagy fa. és ruhagyűjtő melyet vasárnap, december rendez a Józsefvárosban a I kus Női Misszió? Csak öt fát kérünk az ajtó elé tenni. jen össze szekrényből nden olyan ruhát, fehérneműt, régi gyerekjátékot, mit már használ.

„Amíg más határon szólnak az ágyuk, nálunk fényképezés folyik”

Szerb miniszterek a magyar határon

Belgrádból jelentik: A Belgrád és Horgos közötti nemzetközi autóútszakaszban a forgalom számára történt átadása alkalmával a magyar—jugoszláv barátságra igen jellemző eset történt. A megnyitó ünnepségre Horgosra érkezett Czvetkovics jugoszláv miniszterelnök, Beszlics, Tomics és Krek miniszterek társaságában. A magyar—jugoszláv határon megálltak, majd Beszlics magyarul megkérdezte a magyar határfő kirendeltség vezetőjét, vajjon átmehetnek-e utlevél nélkül Magyarországra.

Az udvarias „igen” válasz után Beszlics és Tomics mintegy 100 főnyi kísérettel átlépték a magyar határt és felkérték a magyar határfőrségi kirendeltség tagjait, hogy álljanak melléjük, hadd fényképezzék le őket együtt. Közben Beszlics ezt mondta:

— Lássák, míg más határon szólnak az ágyuk, nálunk hála Istennek vidám fényképezés folyik.

A kíséret tagjai erre ezt kiáltották: Éljen a béke, éljen a jugoszláv—magyar barátság!

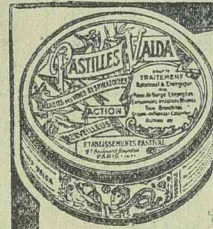
Külföldi elismerés Románia új kormányáról

Bucarestből írják: Azoknak az országok-
nak sajtója, amelyekkel Románia kapcsola-
t art fenn, a legbarátságosabb hangon
kezik meg az új kormányról, amelyről
szívesen írnak, hogy érdemes nekünk is
tanulnunk ezekről a sajtóhangokról. An-
nyira nagyobb figyelemre méltóak ezek a külföl-
dön megjelenő cikkek, mert a jelenlegi európai esze-
központja a sajtó is mindenütt szigorú
szavak alatt áll és amit a lapok politikáról ír-
nak, közvéleményt jelent. Ezekben a sajtó-
cikkeiben, amelyek az új román kormányról
szólnak, a Nemzeti Ujjászületés Arcvo-
nala igen kedvező hangú mondatokat talál-
hatunk. Illyózzák a lapok, hogy a NUA biz-
nyspolitikai élet folytonosságára és ál-
lóságára. Garancia erre az is, hogy a kül-
ügyminisztérium élén továbbra is Grigore Gafen-
t. A külföld kedvezőnek látja Románia
politikáját is, amit ugyancsak a NUA-nak tu-
sít. Politikai pártok idején a külföld min-
nyaloy fenntartással fogadta a kormány-
t, hiszen jogosan vagy jogtalanul

mindannyiszor a külpolitikai irányzat is válto-
zást szenvedett, amely az ország nemzetközi kap-
csolatait is megingatta. Mindebből azonban ma
már semmi sem létezik, ami abból is megállapí-
tható, hogy a külföldi lapok már a kormányvál-
tozást követő napon a bizalom hangján emléke-
tek meg erről az eseményről. Innak a külföldi
újságok Románia semlegességéről is, amelyet
korrektnak mondanak. Végül méltatják Tatare-
cu miniszterelnök érdemeit, aki gazdag munka-
programmal foglalta el helyét kormánya élén.
A külföldi lapok azzal fejezik be Romániáról írt
cikkeiket, hogy az ujjászületés Öfelsége II. Ca-
rol király böles vezetése nélkül nem történhetett
volna meg.

Sürgösen hazahívták Amerika londoni követét

Newyorkból jelentik: (Rador.) A Német Táv-
irati Iroda jelenti: Az amerikai haditengerészet 8
új légitámaszpontot létesített az Atlanti óceánon le-
vő partok mentén, valamint Kubában és Portorico-
ban. Repülőgépek fogják ellenőrizni a semlegességi
törvény betartását.

Előzze meg
és kezelje
a náthát,
köhögést,
hőrgurutot
egy doboz

VALDA
PASZTILLÁ-val

Londonból jelentik: (Rador.) Kennedyt, az
Egyesült Államok londoni nagykövetét Washington-
ba hívták a kormánnyal való tanácskozás céljából.
Csütörtökön repülőgépen utazik Párisba és onnan
Londonba, ahol szombaton felszáll az American
Clipper repülőgépre.

HOLNAP, SZOMBATON KERÜL ELŐSZÖR BEMUTATÁSRA

C
A
P
I
T
O
L

ARATÁS című szenzációs film, melynek felvételei **Bolvary** vezetése mellett Magyarországon készültek
és a főbb szerepeket **Paula Vesselly** mellett kiváló magyar művészek játsszák. — Siessen helyet biztosítani!

Érdekes lelet

Jeruzsálemből jelentik, hogy a Vöröstenger Palesztina földje felé benyúló öblében, az Akabai öbölben állék egyetemi tanár, a kiváló régész, nagykirályi régészeti osztály vezetője, a kiváló régész, nagykirályi régészeti osztály vezetője, a kiváló régész, nagykirályi régészeti osztály vezetője...

(-) Dalegylet nem fizet vigalmi adót. A zárdorlaci dalegylet meg az elmúlt évben ötvenezer leiel megbüntették, mert az ének és táncszámokkal egybekötött mulatsága jövedelméből nem fizette be a beléptidjakk után a vigalmi adót.

(-) Az iparosok parlamenti képviselője Temesvárra érkezik. Petrescu Marin, az iparosok parlamenti képviselője, Ralea munkálgyi miniszter megbízásából vasárnap Bucurestiből Temesvárra érkezik és délelőtt tíz órakor a tanoncotthonban előadást tart.

(-) A zombolyai egyházközség új vezetősége. Engelhardt József plébános vezetése alatt a zombolyai katolikus egyházközség megejtette a vezetőség megválasztását. Elnök lett Konrad Miklós dr. orvos, alelnökök Koch Miklós gazda és Retzler János iparos, pénztáros Theiszben Mihály gazda.

(-) Az élelmészeti céh kívánságai. A temesi élelmészeti céh vezetősége ülést tartott, amelyen Olariu Petru elnök elnökölt. Elhatározta az árta-kezelést, hogy a királyi helytartóság mellett működő árellenőrzési bizottsághoz beadványt intéz és bérkereskedelemben mutatkozó árak mervizsgálását kéri.

(-) A városi zsidó hitközség közgyűlése. A városi zsidó hitközség 1939. évi rendes közgyűlést tartott, amelynek megünnepelése után Köpöcköcs Amold dr. elnök levezetett emlékeztetőt meg Nemesovics István dr. ügyvéd és Szigler Jakab dr. ügyvéd orvosi főorvos elnök elnökletével.

(-) Magyar gazdasági bizottság megyei Moszkvából. Budanestről jelentik: A Pesti Törzsde jelentése szerint a közeli napokban báró Radvónyky Antal, a Nemzeti Bank főtitkára és Roszloy Nándor, a külkereskedelmi hivatal főtitkárának vezetésével gazdasági bizottság utazik Moszkvába, hogy a közös határból eredő külkereskedelmi lehetőségeket tanulmányozzák.

CORSO - moziban

A fehér karnevál

(ICE FELLIES.)

Egyike a legnagyobb Metro-Goldwyn filmeknek. Káprázatosan szép kiállítású film, ragyogó korcsolyaszámokkal.

Joan Crawford James Stewart és Lewis Stone

Elbűvölő, zene, elegancia, hangulat. A legújabb Metro-Goldwyn-hiradó.

(-) Kutba fulladt egy kisfiú. Müller Ferenc, három éves merczyfalvai fiúcska Mellinger János gazda udvarán a kut közelében játszott. Közben beleesett a kutba és vízbefulladt. Mire kiemelték, már halott volt.

(-) Biztosították a pészaki járásbírósg elhelyezését. Pészak közeg - mint már megirtuk - járásbírósgot kap, amely azonnal megkezd működését, míhelyt a elhelyezésre szükséges helyiségek rendelkezésre állanak. Popovici Virgil ezredes-prefektus most megoldotta ezt a kérdést. Pészakon járt, ahol tárgyalásokat folytatott az ottani Zichy-kastély egy részének bérbevétele érdekében.

VÁROSOK FIGYELMÉBE!

Védiegy bejegyzéséhez költés 24 órán belül készit Fenyő kliséüzem TEMESVÁR. Telefon: 19-55 és 19-25 sz

(-) Gyermek a gyermekért! December harmadikán délután félöt órai kezdettel az O. S. E. gyermekdélután rendez a zsidó liceum tornatermében. Az a gyermek, aki elő akar adni valamit, jelentkezzen a belépéskor, mert szabad színpad lesz. Minden gyermek ajándékot kap.

Külön bizottság eszközli a város területén az üzletek és a piacok árainak ellenőrzését

Temesvár városa élénken résztvesz a drámaság elleni küzdelemben. Az üzletkedés letörését célzó törvény alapján a város megteremtette a szükséges intézkedéseket, hogy úgy az eladók, mint pedig a vásárlók a maximális árakat beartsák és a nem maximál elsőrendű cikkek rátát ne hajtják föl. A városi rendőrség tagjai és a gazdasági hivatal tisztviselőin kívül a város meg tizenöt tagu ellenőrző bizottságot szervezett, amelynek tagjai jogosultak nemcsak a piacok, hanem az üzletek ellenőrzésére is.

A város továbbá rendeletet adott ki, amelyben figyelmezteti a kereskedőket az árellenőrzési törvénnyel kapcsolatos kötelességeikre.

NÁTHA, HÜLÉS, ELLEN NEURALGINE JURIST

Köszönetnyilvánítás Mindazoknak, akik felejthetetlen jó feleségem Jäger Matild szül. Schmoll elhunytával alkalmával részvénytlatkozzattal felkerestek, koszorúadományokkal a kegyelet szép jelét tanúsították, ugyszintén dr. Metzger Márton prépost urnak, a meghatározó gyászbeszédért ezuton mondok halás köszönetet. Temesvár, 1939. november 30. Jäger József.

(-) Orvosi hír. Dr. Bauer Lajos nőorvos visszaérkezett és újból rendel. L, Palace-palota. Telefon: 37-37.

(-) Halálozások. Meghaltak: Mikás Anna hatvan éves, Barón Paula negyvenkilenc éves, Ionescu Eufrozina ötvenegy éves.

(-) A Déli Hírlap szegényalapja javára G. D. olvasók hatvan lelt adományozott.

(-) A belvárosi katolikus egyházközségi választások. A belvárosi katolikus egyházközségi választásnyája ülést tartott, amelyen többek között foglalkoztak a teli segélyakció megszervezésével. Martzy Mihály elnök vezetésével Alföldi Géza dr., Delbi Fülöp és Haász Hermann tagokból álló bizottság készíti elő a segélyakció megvalósítását. Szóba került az egyházközségi választások kérdése is, a melyeknek megtartását 1940. évi április hó 14-re halasztották. Tárgyaltak végül az ideit tanévre megszavazandó iskolai segélyek ügyét és megfelelő öszszeggel segítik ebben a tanévben a magyar flugimnáziumot, a német nyelvű tanítóképződét, valamint a magyar és német tannyelvű tanonciskolát.

Lehet-e a háboru jelenlegi szakaszában katonai döntésre számítani?

Az északitengeri aknák rejtélye politikai szempontból megoldódott. A Német Távirati Iroda hivatalos jellegű közleményben megállapította, hogy Németország az angol blokádkiterjesztés ellenszereinek tekinteti a fokozott aknaharcot s határozott formában szögezte le, hogy minden hadviselő félnek joga van tetszése szerint aknamezőket elhelyezni. Berlin álláspontja szerint a nemzetközi jogonak ervevonatkozó tételei úgy értelmezendők, hogy az aknamezők bejelentésére csak akkor van kötelezve az elhelyező fél, amikor azok katonai céljukat már elérték és csupán a polgári hajózást veszélyeztetnék.

GYŐZELEM ÉS JOG

Az ilyen jogi természetű viták a háboru folyamán sohasem dőlnek el. Rendszerint csak a béketárgyalásokon állapítják meg, hogy az ellenségeskedések ideje alatt felmerült ellentétek kinek a javára dőlnek el s eddig még egyszer sem fordult elő, hogy a győztes fél a legyőzöttnek adott volna akár csak elméletileg is igazat.

A közvetlen tengeri eseményektől függetlenül napról-napra jobban bebizonyosodik, hogy előbb-utóbb minden háboru megtalálja a maga külön, jellegzetes formáját. Nemcsak új harci-eszközök tűnnek fel, hanem néha egészen váratlan változásokon esik át a szembenálló felek felfogása is. A mai háboru két szempontból tér el közvetlen elődjétől: aránytalanul kevesebb a szárazföldi hadművelet, s aránytalanul jobban kidomborodik a küzdelem gazdasági jellege.

A FAGY, MINT HÁBORUS SZÖVETSÉGES

A szárazföldi hadműveletek kezdetleges állapotát minden oldalról egynél több magyarázattal kísérték már eddig is. A semleges szemlézők körében most ismét komoly jelentőséget tulajdonítanak azoknak a megbeszéléseknek, amelyeket Hitler németbirodalmi vezér és kancellár a német hadsereg vezető tábornokaival folytatott s amelyekről berlini félhivatalos forrásból közölték, hogy utasításokat adott nekik, még pedig a lengyel háboru tapasztalatainak figyelembevételével. Ugyanakkor kétségtelen, hogy a nyugati hatalmi csoport változatlanul kitart elvi álláspontja mellett, amely embernek és anyagnak nagyszabású kíméletére s a jövő számára történő tartalékolására rendezkedik be.

Sokan annak a véleményüknek adtak kifejezést, hogy ha a németek az őszi hónapok számukra aránylag kedvező szakaszát nem használják ki nagyszabású nyugati kezdeményezésre, akkor a két hatalmas erődvonal vidékén tavaszig nem is történik semmi. Mások ismét úgy vélik, hogy az őszi eszések elmúltával ezen a fronton ismét kritikus periódusra kell számítani. Amíg ugyanis a talaj a fagy következtében megszilárdul és így alkalmassá válik tankok és más nehéz harci eszközök felvonultatására, a támadó szempontból ugyanaz a helyzet alakul ki, mint tavasszal vagy nyáron. A nyugati front időjárásjelentéseit tehát az események iránt erősen érdeklődő semlegesek ugyanolyan figyelemmel kísérik, mint a diplomáciai műveletekről érkező híreket.

A legutóbbi napok egész Európában aránylag hideg idővel köszöntöttek be ránk: a vezérkarok szűkszavú jelentéseit kiegészítő félhivatalos magyarázatokban minduntalan felbukkan a fagy. — rövidesen ki fog tehát derülni, hogy igazuk volt-e azoknak, akik ennek a változásnak komoly jelentőséget tulajdonítottak.

MI VAN AZ ERŐDVONAL MÖGÖTT?

Akár megkezdődnek nyugaton a szárazföldi csaták, akár nem, a világ közvéleménye nagyjából egységes abban a tekintetben, hogy a háboru jelenlegi periódusában katonai döntésre nem lehet számítani. A kialakult, megerősített és megmerevedett frontok erősebbek, mint a hadtörténelem folyamán bármikor. A Maginotvonal folytonos erődítése egy perccig sem szűnt meg. Különösen az angol jelentések hangsúlyozták többször is azt a hírt, hogy a ritkábban védték területeken időközben sűrűbbek lettek az erődök s a keskenyebb védelmi övezet mélységét mindenütt erősen növelték. A megerősített, mélységben is kiépített erődök mögött nyugodtan áll a francia-angol tábori hadsereg, amelynek tulajdonképpeni feladata csak akkor kezdődne meg, ha az erődvonalak nem tudnák az

ellenfél rohamát kivédeni. Semleges szakértők nem tartják valószínűnek, hogy ennek a feladatnak teljesítésére egyáltalán sor kerüljön.

HOL KÉSNEK A DRÁMAI NAGY LÉGI-CSATÁK?

A légi és tengeri hadműveletek már inkább a gazdasági háboru fejezetéhez tartoznak. Eddig még egyik fél sem tett igazi kísérletet arra, hogy nagytömegű hajó, vagy repülőgép mozgásával ezeken a tereken nagyobb jelentőségű csatát erőszakoljon ki. Az angol flotta megelegszik a szállítmányok biztosításával, a német pedig azzal, hogy minden rendelkezésére álló eszközzel zavarja ezeket a szállítmányokat. A légi flották nagyjából csak felderítésre és egy-egy kisebb bombatámadásra szorítottak. Eddig még nem mutatkozott nyoma azoknak a drámai megrázó légi csatáknak, amikről a háboru kitérőse előtt a világsajtóban annyi előzetes feltételezést olvastunk.

A GAZDASÁGI HADVISELÉS LÉLEKTANI HATÁSA

Ezzel szemben a gazdasági hadviselés maga sokkal kevésbé mutató eszközeivel olyan területekre is átszápott, amelyeken csak közvetett hatásokra lehet számítani. Sok európai és amerikai megfigyelő lekiéscsináló mosollyal szokott nyilatkozni a kínai tábornokok egykori módszereiről: ha kiderült, hogy valamelyik fél nyomásztó főlány van, a másik egyszerűen legyőzöttnek ismerte el magát a fegyvert. A gazdasági hadviselés, ha egyes fontos részletkeresésként a hasonlat érdekében eltekintünk, sokban emlékeztet erre a módszerre.

Tulajdonképpen nem az a célja, hogy végső eredményt, teljes sikert érjen el, ami igazában csak a hadsereg aktív beavatkozásával együtt képzelhető el. Sokkal inkább lélektani hatásokra épül: arra, hogy ha az egyik oldal gazdasági főlánye nyomásztóvá válik s hatásait semmi más eszközzel nem lehet már ellensúlyozni, akkor a másik táborban olyan hangulat keletkezik, ami a hadműveletek folytatását lehetetlenné teszi.

MEGLEPETÉSEK LEHETŐSÉGE

Ez a folyamat természetesen még elméletben is lassú. Az angol kormány sorozatosan nyívanosságra hozott terveiből mindenki láthat, hogy London élénken emlékszik a világháboru tapasztalataira s már azt is sikernek tekinti, hogy most gyorsabban tudta megteremtetni gazdasági hadviseléshez szükségesnek vélt szervezeteit. Nagy kérdés ezzel szemben, hogy események későbbi alakulása nem fogja-e ezal az elgondolásokat befolyásolni. Nem lehet: az a lehetőségét mellőzni, hogy olyan hely áll elő, amikor az addig „várásra lovagoló” dalon kezdik egyszerre sürgősnek látni bizonyerők mérkőzését s a döntésnek egyes területei — például a levegőben — történő kiterjeszkedését.

ARANYMILLIÓK A LEVEGŐBEN.

A tengeri uralom megvédése az idők folyamán a technika fejlődésével és gyorsulásával egyre nagyobb feladattá lett. A nagy csatákba, élettartamát ma is úgy számítják ki, hogy a lélek fektetett óriási tökéletben husz e tendő alatt törlesztek. De mennyi minden törnik husz esztendő alatt a hadianyag gyárak és arzenalokban! Hogy csak a legutóbbi példánál maradjunk: ki gondolt volna tíz év előtt, hogy a lehetőségére, hogy levegőből komoly madást lehet intézni egy csatához ellen? Em a támadásnak hatékonysága ugyan még ma kérdéses, annyi azonban bizonyos, hogy a flottalégvédelmére további súlyos aranymilliókat kellett elkölteni.

Ugyanacsak a tengeri uralom biztosítását tartozik a légiflotta rendkívüli mértékű fejlesztése. Angliának például, amely öt világrészre épített támaszpontjaival biztosítja hatalmi helyzetét, minden háborus konfliktus esetén a legtöbb gondot ugyanezek a szétszórt támaszpontok okozzák. Ezeknek teljes biztosítása nélkül n gondolhat nagyszabású kezdeményezésre, bá sáit pedig csak akkor tekintheti teljesen biztosítottak, ha légiflottájának létszáma háromszorosan felülmúlja az ellenfelét.

Sportkörökben kedvelt jelszó, hogy „a jobb védelem a támadás”. A modern hadvezet kezd erősen közeledni ehhez a felfogáshoz. mai háboruban, amelyet a gyors mozgás jellemz, védekezni nehezebb, több erőt és több i készütséget követelő feladat, mint egy ponti sürített erővel pillanatnyi fölényt teremteni sikerrel támadni.

Lehet, hogy a legközelebbi hetek újabb tapasztalatokra adnak majd alkalmat a két katonai elgondolás hívei és ellenzői számára.

Furcsaságok a háborus Angliában

Nem vihette haza kutyáit a windsori herceg

A legtöbb angol lap külön rovatot nyitott a háborus szerkesztői üzenetek számára. Rendkívül furcsákat kérdeznek az angol olvasók és még furcsábbakat válaszolnak a szerkesztők. Ime néhány példa.

Hambling ur a Kent grófságból a következőket írja:

— Mélységesen fel vagyok háborodva a miniszterelnök úr ellen. Öt nagyszerű hadtálmányomat jelentettem be neki és még csak nem is válaszol. Így akarja megnyerni a háborút? Kérem, közöljék velem, hogy mi a teendőm Chamberlain úr ellen?

A válasz így hangzott:
— Nem a miniszterelnök úrhoz tartozik a kérdés. Legyen szives írja le újra a tálmányairól szóló ismertetést és küldje el annak a hivatalnak, amely ezzel foglalkozik. (Közlik a hivatal pontos címét).

K. Mc. úr Sussexből így ír:
— Irországban születtem és Angliában lakom 14 hónap óta. Igaz hogy most már csak útlevelemmel mehetek a hazamba szabadságra és külön engedéllyel térhetek vissza?

A válasz:
— Igaz. Utlevelet kell kérnie az irországi főmegbízottól, 33 Regent-Street. Ezenkívül kiutazási engedélyért is kell folyamodnia. Ha letöltötte a szabadságát Irországban, hasonló engedéllyel utazhat vissza az anyaországba.

Egy asszony arról panaszkodik, hogy behívt a férjét sofőr-szolgálatra. Azt az ígéretet kap, hogy három font heti fizetést kap. Ezzel szemben nem kapta meg a nagyháboruban viselt rangját csak heti 24 shillinget fizetnek neki. Ebből nem t hazaküldeni. Kibez kell fordulni fizetésemelésért?

Válasz:
— A sofőr jelentkezzék kihallgatásra ezredparancsnokánál és mutassa fel háborus iratait. Egy menyasszonyjelölt azt kérdezi, hogy vajon utazhat-e a francia harctérre a vőlegényével akivel szeretne megesküdni.

A szerkesztőség hosszú válaszában közli, hogy egy darabig Hore-Belisha hadügyminiszter meggegedte a fronton levő katonáknak, hogy házasság köthessenek. E célból a menyasszonyoknak különlevelet bocsátottak a rendelkezésükre. Ujabb azonban ezeket a látogatásokat különböző okokból megtiltották. Külön kérvényben kell fordulni a hadügyminiszterhez, aki egészen különleges méltán lást érdemlő esetben megadja az utazási engedélyt.

Fiatall Francia hölgy elpanaszolja, hogy a kutyáját nem engedik behozni Angliába. Azt kérdezi: hogy a háboru alatt miért nem függeszték fel a szgoru ebzárlat tilalmát, hiszen ilyenkor nem tudna az emberek egy utazgatni és például ő sem látoga hatja meg jelenleg Párisban tartózkodó kutyáját.

A hölgy a következő választ kapta:
— A kutyák bevándorlási törvényét egyelőre nem változtatják meg. Ne is próbáljon kivételt krelmezni, mert a háboru nem ok arra, hogy ezt kérdést revízió alá vegyék. Nyugodjék meg, a windsori hercegnek sem engedték meg, hogy magavá hozza a kutyáit Franciaországból.

DÉLI HÍRLAP
automata telefon száma: 28-10

Művészet

Ileana Antonu
művészi képzéskészítése
és hangversenye

A nagy számú közönség jelenlétében, a legteljesebb siker jegyében ment végbe a Lloyd-palota nagyteremben Ileana Antonu festőművész és zenei művész hangversenye. Előbb szólunk a képzéskészítésről, amelynek keretében a hangversenyt. Majdnem száz képpel mu-
kált be a temesvári közönségnek Ileana Antonu asszony, olyan művekkel, amelyeknek szinte a legnagyobb figyelmet érdemli. A művész, aki éveket töltött a világ különböző városi metropolisaiban, az esztétizálás min-
ténéltek bírja. Atfinomult technika, pazar-
os és mélyes lelkiség jellemzik ezeket. A művész kitűnő portréfestő,
akik költőiségükben érzik a tájakat, ugyan-
nyestere a csendéletnek is. Igen érdekes fel-
tan a szavatai kép, a remekül sikerült ta-
pasztell és a tenger ismeretéről alaposan
tudó délfrancia partitáj. A művész nagy
előkészségében és virtuozitásban
ra emlékeztet. Olyan igazi virágképek
tűntek meg, mint a bársonyos magnóliák.
ok finomságukkal és a vonalvezetés bája-
ságnak meg. Külön figyelmet érdemelnek a
esterek műveinek másolatai. Gervex hir-
Rollája, Chabas végtelenül gyönyörű für-
nyermekei, az impresszionizmust felidéz-
ő Monet és egy remek Corraigo.
művészerői volt nagyszerű sokféleségében
ítás, de felejthetetlen élményt szerzett
nkra Ileana Antonu asszony énekeljesíté-
is. Mozart: Alleluja, Musszorgszki: Csil-
Traviata ariája, Taubert madárdala,
d: Ekszerária, Massanet és Arditi egy mű-
a műsor. Jelentékeny erőpróba volt, de
művész főkéntesen oldotta meg feladatát.
gő koloratúrája, hangjának mélyes
ge, bensőségteljes előadása, diadalra vilte
szes műveket. A válogatott izlésű közön-
edig virágokkal halmozta el és az egész
nyamán zúgó tapsokkal ünnepelte a bájos
sznót.

Flaneur.

Az „Osservatore Romano”
az oroszok által megszállt területek helyzetéről

A vatikán hivatalos lapja, az Osservatore Romano november 23-iki számában hosszú cikket közöl londoni tudósítójának jelentése alapján az oroszok által megszállt lengyel területeken uralkodó állapotokról. A tudósító leírja, hogy hosszú, kalandos ut után hazaérkezett az a négy belga redemptorista atya, akik Kelet-Lengyelországban fejtették ki éveik óta missziós tevékenységüket. Elmondották, hogy az orosz előnyomulás nem találkozott ellenállással és a lakosság nagy meglepetése között folyt le. A zsojszki, holoszki és koveldi redemptorista kolostorokat és kollégiumokat ki kellett üríteni, hogy kaszányakká alakítsák át őket. A szerzeteseknek csupán a cellájukat hagyták meg. Megtiltották azonban nekik szigorúan, hogy

nyilvános istentiszteletet vagy vallásoktatást tartsanak. A tarnopoli és sztanzlauri szerzetesházakat az oroszok nem bántották, miután megtudták, hogy vezetőjük belga kezekben van. Öt belga redemptorista még most is a helyén van.

Jaroszlavszki, az orosz istentelen-mozgalom vezetője befejezte információs útját a kelet-lengyelországi megszállt tartományokban. A moszkvai istentelen-szervezet előtt tartott előadásában kijelentette, hogy körútjának tapasztalati szerint az istentelenek propagandája néhány hét alatt nagy előhaladást ért el.

Ukrajának és Fehér-Oroszországnak minden nagy városában bezárták minden templomot és zsinagógát.

Sztalin győzelmének jelvényét: a sarlót és a kalapácsot függesztették ki minden templomajtó fölé. A harangzó végleg megszűnt és a városok életéből teljesen eltűntek a papok. Jaroslavszki szerint az egész terület a legrovidebb időn belül ateista lesz. „Az ateizmus zászlótartói — mondta — az évek küzdelmeiben megedződtek és idegen számukra minden hamis részvét, mindenfajta gyengeség. A szovjetunióban végigharcolt küzdelem tapasztalatai példaképpül fognak szol-

gálni a Lengyelországban megvívandó harcokban”.

A lengyel területeket megszálló orosz csapatok parancsnokságától az istentelen-mozgalom tanácsa a következő pontok teljesítését kérte:

1. Minden templomnak, kolostornak és a vallásos oktatást szolgáló intézmények bezárását.

2. Az istentelen-mozgalom helyi csoportjainak megalakítása a megszállt területek minden centrumában.

3. Minden lelkész fel kell függeszteni papi hivatala alól.

4. Az egyházi vagyon kisajátítása az állam részére.

5. A lengyel állam és az egyház közötti vallamennyi szerződés érvénytelenítése.

6. Lengyel nyelvű istentelen-lap alapítása „Polski Bezboznik” (Lengyel Istentelen) cím alatt.

7. A lengyel rádióállomásokat az istentelen-propaganda szolgálatába kell állítani.

A szovjet istentelen-mozgalom központja a lengyelországi ateista propaganda céljaira hárommillió rubel hitelt nyújtott és közölte, hogy az orosz csapatokkal együtt az istentelen-mozgalom szakértő vezetője vonult Lengyelországba, hogy megmutassa, hogy „a lengyel egyház gazdaságát miképp halmozták össze a munkásnép költségein”.

Az istentelen-mozgalom központja legutóbb a következő felhívást tette közzé: „A vallás elleni harc tizenkettedik órája Nyugat-Lengyelországban is megkezdődött. A győzelmes vörös hadsereg bevonult Lengyelországba. Csapatunk büszkeséggel hordozzák az istentelen-mozgalom zászlóját. A hit elleni harc döntő szakaszába érkezett. A vörös hadsereg oldalán a mi mozgalomunk harcosai ki fogják vinni az istentelen-mozgalom győzelmét egész Kelet- és Délkelet-Európában. Ez a mozgalom azonban már Nyugat felé fog törni”.

Benzinjegy Európában

Autótaxi — minden második nap, felére csökkentett autóbuszforgalom és más érdekes korlátozások a semleges államokban

A háború kitörése óta a benzin egyike a legfontosabb anyagoknak, amellyel egyaránt takarékoskodnak mind a hadviselő, mind a semleges országokban. Sokat hallottunk a benzinkorlátozás következményeiről, láttuk a képeslapokban az élelmes angolt, aki a benzineladási tilalom miatt leállított kocsiába lovakat fogott...

Az alábbi kimutatás alapján mindenki megteheti az összehasonlítást a külföldi semleges államok benzineladási korlátozása között.

TILOS A SZEMÉLYAUTÓ FORGALOM

Olaszország: Tilos a személyautó forgalom. Benzint csak a közérdeket szolgáló autózemek részére adnak el. Csak 20 százalék alkoholt tartalmazó benzin hozható forgalomba, a szállítási üzemek a korábbi forgalom 33—50 százalékát tarthatják fenn.

Jugoszlávia: A magánautók részére való benzineladást korlátozták. Benzinjegy rendszer.

Szlovákia: Az egyes gépjárművek csak napi meghatározott mennyiségű üzemanyagot kaphatnak.

Bulgária: Magánkocsi használata tilos.

Görögország: Benzin jegyrendszer. A bérutókat csak minden második napon lehetnek üzemben.

Svájc: Benzin csak meghatározott mennyiségben vásárolható. Tilos vasárnap és ünnepnap a magánbérkocsiforgalom.

Belgium: Motorjárműveket csak engedélyjegyvel lehet használni. A benzin fogyasztást az eddigi mennyiség kétharmadára korlátozták.

VASARNAP TILOS AZ AUTO-KÖZLEKEDÉS

Hollandia: Benzinnel hajtott járművek vasárnap és ünnepnapokon nem közlekedhetnek. Benzint csak a normális heti szükséglet erejéig adnak el.

Litvánia: Magán személyeknek benzint eladni nem szabad. A benzinnel az eddiginél több szeszt kell keverni.

Lettország: Motorjárműveket csak engedélyjegyvel szabad használni.

Észtország: Benzinjegy-rendszer. Benzin után magasabb fogyasztási adót vetettek ki.

Finnország: Új hajtóanyagot vezetnek be, melynek egyenred részben benzinnel és háromnegyed része faszeszből áll.

Dánia: Motor járműveket csak engedélyjegyvel lehet használni. A benzineladást az eddiginek 40—60 százalékára korlátozták.

Svédország: Benzinjegy-rendszer. Az egyes gépjárművek csak heti meghatározott mennyiségű üzemanyagot kaphatnak. Magánautók csak engedélyvel tarthatók forgalomban. Az autóbusz-forgalom 50 százalékkal csökkentették.

Norvégia: Magánautók csak engedélyvel tarthatók forgalomban. A benzin árát felemelték.

Ruha cellophanból. A német vegyipar új műanyagokat termel. A képen fátyszerű cellophan-szövetet látunk, mely ma nagyon divatos Németországban. A szövet puha és rugékonny, nagyon tetszetős és minden színre festhető.

DÉLI HIRLAP

Bucurestiben

minden újságkioszkban

kapható

Kérje a DÉLI HIRLAPOT

Hubertus vadásztársaság
évi beszámolója

A temesvári Hubertus vadásztársaság közgyűlése Fehér Kristóf dr. előlétele alatt most folyt le. A közgyűlés Puhala Sándor dr. főtitkárterjesztette a nagyszámú hallgatóság előtt évi beszámolóját. Ennek érdekesebb adatai szerint a Hubertusnak sikerült 85.000 holdnyi vadászterületet szerezni és ezen területnek mintegy a közepén, a központi erdőben állandó fánost tart fenn. Az évi vadászterület összege négyszázötven leire. A vadásztársaság tagjai részére sikerült a vadászati és vadgazdálkodási engedélyt megszerezni. A hadsereg vezetésére a vadásztársaság tagjai 32.710 le szolgáltatták be a megyei vadászati felügyelőnek. Puhala Sándor dr. az évi jelentés keretében megemlíti a végső tiszteletadás és elbúcsúztatás fájdalmas kötelességét a vadásztársaság két magyar tagjának, Czimer Dezső és Gyulay János dr. emlékeztetése a vadásztársaság ezer leit adta a szegény gyermekek karácsonyára a Magyar Vadászok részére. Azután a választmányi tagok megválasztására került a sor. Az ismét megválasztott választmányi tagok: Victor Ioannes de Puhala dr. közjegyző, Lambirno Gheorghe a büntetőbíró elnöke, Nagy Károly szalagyáros, Dragosescu Anghel táblai ügyész és Galgon Gyula ügykereskedő. A közgyűlés Fehér Kristóf dr. előlétele alatt a Hubertus vadásztársaság évi ünnepelésével végződött.

= KÖZGAZDASÁG =

Létrejött Egyiptommal a kereskedelmi szerződés

A gyapotszükséglet jórésze fedezetet nyer

A hivatalos lap keddi száma közli az Egyiptommal megkötött kereskedelmi és fizetési megállapodást. Egyik legnagyobb jelentőségű kereskedelmi megállapodásunk ez a jelen pillanatban, amikor Tătărescu miniszterelnök program nyilatkozatában is megállapította, hogy a legnagyobb gazdasági nehézség a kézműiparban mutatkozik, miután ennek a nyersanyagai lényegesen emelt árak mellett is a legnehezebb beszerezni a termelő országokból. A már érvénybe lépett török szerződés mellett, de emellett is sokkal nagyobb jelentőséggel bír a gyapot behozatala tekintetében Egyiptom.

Kereskedelmi összeköttetésünk ezzel az országgal régi és rendszeres. Románia főképpen fát és kőolaj gyártmányokat szállított Egyiptomnak, még pedig

fában mintegy 30%-át, petróleumban közel 40%-át szállítottuk Egyiptom bevitelének. Ebben az évben visszaesés mutatkozott. A fánál azért, mert Németország és Anglia vette igénybe a kivitel tekintélyes részét és Egyiptom ennek folytán Jugoszlávia felé tájékozódott, a petróleumnál azért, mert a Suez környékén gazdag petróleum forrásokat tárt fel Egyiptom. Románia behozatala Egyiptomból két év előtt több volt egy millió egyiptomi fontnál, a behozatal főképpen gyapot és rizs volt.

A múlt évben ez a behozatal erősen csökkent, főleg pénzügyi elszámolási okok miatt. Az új szerződés után remélhető, hogy a kölcsönös forgalom lényegesen fellendül és kivitelünk ellenében gyapot szükségletünk nagy része fedezhető lesz.

Érdekes megkülönböztetések a közszükségleti cikkek között

Szabaddá tették a kávé. A pulykát, libát, nem veszik árellenőrzés alá, csak a többi baromfit

A közszükségleti cikkek új listája szabatosan állapítja meg az egyes kategóriákat. Így a husnál és husneműknél a következő cikkeket sorolja fel: friss hus, konzervált hus és husgyártmányok. A külföldi huskivonatokat és huskonzerveket az ellenőrzés alól kivonták. A majorság kategóriájában csupán az élő, vagy vágott csirke és tyúk maradt szabaddá tették a többi (ruca, pulyka, liba, fogoly, stb., stb.) forgalmát. A tej- és túróneműek osztályában csak a belföldi készítmények maradtak. Ugyanilyen különbséget tettek a halmál. A gyarmatárak kategóriájában szabaddá tették a kávé, de a rizs és tea (kivéve a külföldi csomagolásban érkező árut) a jegyzékben maradt. A külföldi liszt-készítmények hasonlóképpen szabad forgalom tárgyát képezik, a belföldi makaróni, metélt szésza az általános közszükségleti cikkek listáján maradtak. A gyümölcs és zöldség kategóriájában is fontos meghatározás történt, mert a termés idejét: a szezont

vették alapul. Illetékes helyen ugyanis úgy vélik, hogy nem szükséges korlátozni a hasznos abban az esetben, ha a fogyasztó szőlőt vásárol husvétkor, mert nem lehet ellenőrizni: mennyi veszteség állt elő az áru megőrzésénél. Az ásványvizek kategóriájában szabaddá tették a külföldi árut, hogy a belföldi áru olcsóbb legyen és jobban fogyjon. Végül fontos változást eszközöltek a szappannál, mely kategória eddig szélesebb körben mozgott, míg most csak a háztartásban szükséges és általában használt fajták maradtak az általános közszükségleti cikkek listáján.

— 330 lei a talpbőr. Röviden jelentettük, hogy azok a bőrgyárak, amelyek a polgári lakosság szükségletének ellátására készültekkel bírnak, ismét 20 leiel emelték a talpbőr árát. Az új talpárakat a gyárak kilonként 330 leiben állapították meg.

RÓZSASZÜRET

IRTA: LIGETI ERNŐ

23

Es azután rezignált mozdulattal megigazította víz hullámsóított fürtjeit, amelyekkel épp oly kevéssé tudta vonzóbbá tenni magát, mint bármely mással e földön. Fő volt készülvén, hogy e tárgynál, ha már szobakerül, hosszabban időzik. Betty azonban megfékezte szavainak gyors és ellenállhatatlan áradatával.

— Isabel a maga útját követi ugyan, de biztosítalak, hogy ez az út nagyon nemes és irigylésre méltó — magyarázta hamis főnnehézással. — Kisiklanak a kezeink közül? Ez csak annyiban igaz, hogy Isabel nem mindenkinek enged meg a betekintést a dolgába. Az én leányom, hogy pontosan jellemezzem neked, olyan, mint egy fiú. Határozottan tele van férfias vonásokkal. De, tudod mi a tapasztalatom? Lehet, hogy helytelen, de manapság egyre több leány lemosolyogja azt, amit mi szentségnek tartottunk: a fehér, illatos leány-szobát.

Claironné ezúttal nem bírta el ezt a nagyképűséget. Közbevetette:

— Már, aki. Ami engem illet, modern nevelésben részesültem és sohasem becsültem túl sokra ezt a hermetikusságot. Ha visszaemlékezem, anyám, aki egy született Vallonleány...

— Engedd csak befejezni... Van ennek fordítottja is. Ez inkább a fiúkra vonatkozik. Egészen furcsa, de a mai fiatalemberek olyanok, mintha szoknyát viselnének. Ingadozók, paszszívak, pirulások és lehetetlenül gyermekesek. Mintha kissé összehúzott zsurgodott volna az agyvelejük. Nyennek látom én néha Gustave-t is. Ügylátszik, ez a haladás tünete. A világ ismét a matriarchatus felé halad.

Hangos szónokiasággal beszélt, mint mindig asszonyok között, különbnek tartva magát

barátnőinél. Susette ismerte erről az oldaláról. Nyelt és vonogatta a vállát. Ismét az asztalt bámulta meg, mintha nem tudott volna formáival betelni. Hagyjuk csak nyugodtan, melegedjék bele még jobban, valami épületes marhaságot fog mondani, amit majd érdemes lesz továbbadni holnap. Várta, hogy Betty tovább folytassa, de ez csak annyit kérdezett: hát nincs-e igazam Gustave-al kapcsolatban?

— Gustave-al kapcsolatban nincs igazad — nyomott meg minden szót. — Lehet, hogy kicserélődnek a nemek, — nem vitatkozom azon, amihez nem értek, lévén ez egészen „tudományos“, — de ő sem nem ingadozó, sem nem paszszív, sőt és agyveleje térfogatának leérésére sem te vagy hivatott. Ha mindenáron tudni akarod, az ő baloldalisága a mi családjunkban teljesen ismeretlen. Ez az, ami nagyon aggaszt engem. Megbizhatatlan barátai vannak, akik folytonosan a Salle Wagramba cipelik. Nem lep meg, ha egy szép napon előáll Gustave és a porcellánokat szétosztja a munkások között.

— Ugyan, a porcellánokat? Nem cáfolsz meg kedvesem! Attól még áll a télnél, sőt igazolást is nyer, ha Gustave szociálizálni akarja a huszonnyegye személyes szervezeteit. Viszont Isabel az alkotó munka híve. Be akar ülni az irodába, hogy majd egyszer az uramat helyettesítse. Mint junior-főnök. Ezt én tisztelem benne...

Lehet, hogy Isabel ezt akarja, de lehet, hogy nem. Isabel már annyit mindenhez hozzáfogott életében, hogy ezt is meg fogja ünni. Claironné gyermekkorra óta ismerte a fiatal leányt, de ismerte barátnőjét is. Tisztában volt azzal, hogy minden csak üres fecsegés, Betty egyáltalában nincs elragadtatva a leányától. Elnyomottnak érzi magát mellette, de sokkal hiúbb, hogy ne dicsekedjék mégis vele. Mindig azzal kérkedik, ami éppen terítékre kerül. Olyan ostobán beképzelt, hogy ha ő például egy tábla vaját kezd magasztalni, egészen bizonyos, hogy Betty közbevévő és kikerekíti olyanképpen, hogy az a vaj, amely az ő asztalukra kerül, egy árnya-

Rendezi a kincstár a külföldi értékpapírok esedékes szelvényeit

A kormány a Hivatalos Lap egy utóbbi számában hirdette ki azokat az adórendező egyezményeket, amelyeket a kormány megbízottai kötöttek az utóbbi években földi hitelezőkkel. Ezek között van a f. 16-án megkötött egyezmény is, amely a pénzügyi szolgálatot a folyó pénzügyi évre rendezi.

Az egyezmény szerint a folyó pénzügyben (1940. március 31-ig) az összes külföldi utóbbi szülő államadóssági címletek és kamatainak 47 százalékát fizeti a k. ugyanabban a valutában, amelyre a címletek az egyezmény a petroleumban kártalanítására adott kötvények, valamint az Autonóm Monopol Pénztár (Stabilizációs Desvoltarea) kötvényeinek kamatszolgáltatás. A Stabilizációs és Desvoltarea kötvények tulajdonosai ugyanannyi kamatot kapnak az utóbbi években.

Az egyezmény záradéka szerint az 1939. 1. után fizetendő kamatok rendezésére tárgyalások fognak kezdődni.

— A gyapjú és a gyapjúrongy forgalmi A pénzügyminisztérium rendeletet adott ki a és a gyapjúrongyok vásárlásával összekötött galmi adónak a kiszámítására. Ezt az adót rosz köteles fizetni a belföldön összevásárolt értéke után. Míg azonban ezt az értéket újították, hogy tisztán az eladónak fizetett árat vették alapul. A pénzügyminiszter most lapította, hogy a tulajdonképeni önköltsége a pusztán vételár, hanem ehhez járulnak az gyűjtési és szállítási költségek, akár kocsin, csón, vagy vasuton folyik le a szállítás, tehát ezek a kiadások hozzászámítandók az anyag zési értékéhez és ennek alapján kell a gyűjtési 17.75% és 5.90% fokozatos illetéket, roszan vett vételár pedig kizárólag az 1.50%, 4% ügyleti adó számításánál képezi az alap multra visszamenőleg kiegészítést rendel el. ügyminiszter a fentiek értelmében, azonban letet bírság nélkül kell beszedni.

— Kevesebb az idei őszi vetés. A földművelési minisztériumhoz beérkezett híradatok szerint november végéig mintegy 1.600 ezer hektár kiterjedésű szántóföld tettek be buzával, ami a rendes vetésterület 75 százaléka. Amennyiben az időjárás zöven alakul, kilátás van arra, hogy a terület nagysága elérje a 3 millió hektár

lattal zsírosabb, illatosabb, magasabb Claironné már meg is bánta, hogy beszél taveról, mert Betty már holnap el fogja rni egy másik barátnőjének:

— Szegény Claironné! Hallottátok, szindikánista és állandóan felgyújtással fen az üzemet. Pedig ő azt szeretete volna, ha egyszer Gustave és Isabel... Két gyerekké szótárs.

— Isabel rendkívül különleges leány mondotta végül is teljesen kifáradtan, hogy rejle a szót a fiáról. Ezt azonban megmondotta, mintha azt jelentette volna ki, kívüli lény, te viszont... Legalább is Morryne ezt érthette ki.

Rá is csapott azonnal.

— Isabel az én leányom, az én véredőd jól, hogy bennem is mennyire megvönállóságra való törekvés.

— De most már, ezekután — igazán meg kell. Claironné fölállott és elbúcsúzott.

Amikor kikísérte, egy pillanat múlva Darier, hóna alatt egy halom írással, hogy terjeszthesse.

— Mondja csak, Darier, mit is magának Isabel? Be akar állani az üzemből gozni?

Darier lelkendezett.

— Úgy van, már meg is beszéltük a tetteket. Az én kezem alatt fog dolgozni.

Olajos, fekete arca sugárzott a büszkeségtől. Mit örül úgy ez ember?

— Szóval, nem megy vissza Genfba?

— Nem. Egyelőre nem.

— Mikor mondta ezt magának?

— Nem is egyszer. Már Montfleury említette nekem, csak azt várjuk, hogy fleury úr egészsége teljesen helyreálljon.

— Mit gondol, komoly Isabel elhárító Darier nem felelt.

— És mit gondol, — faggatta — Isak teni fog a dolgohoz? Magának ezt kell tudni.

— Semmi kétség nincs e tekintetben.

Nincs visszamenő hatálya munkaszerződési illetéknek

Merült viták és ellentétes gyakorlatok folytak az éniigymintsterium közrendelettel állapított meg, hogy a munkaszerződések után fizetendő 50% okozatos illeték csak a 10.000 lei havi fizetés meghaladó szerződések után szedhető, menben ez alól az összes 10.000 leien aluli fizésel valamint minden kollektiv szerződés bármely részéig. Minthogy az 1.50% illeték 1939 éistől érvényes és a törvénynek nincs visszamenő ereje, régebbi időre nem követelhető ez az illeték, mely egyébként úgy az írásbeli, mint a szóbeli állapotok után egyformán jár. A repülőgépszempontjából, amely egy ezreléket tesz ki, az illeték mentesség nincs, tehát ezt minden akár munkaszerződés után egyenlő, akár pedig kollektiv szerződés után fizetni kell bármilyen összegben munkadíj.

Lemorzsolódnak a petróleumértékek árfolyama
Az értéktörsde átmeneti szilárdulás után ismét nyílt, ami főleg a petróleumiparok lemorzsolásában jut kifejezésre. Így például az Olasz-Petroluma petróleumtársaság részvényei, amelyek májnapal elzött még kétezer leien felül álltak 1420 leire estek vissza. A petróleumrészesedési indexszáma egyébként november hónapja a következőképpen alakult: november 1-én 234, november 16-án 236, november 24-én 237, november 27-én 107. A bankrészesvények indexszáma alakulása a következő volt: október 29-én 162.9, november 16-án 162.9, november 24-én 162.9, november 27-én pedig 138. Az állami kötvényárfolyamai ezzel szemben szilárdak.

Továbbra is élénk a kereslet a bászági lucernamag
Az ország összes városaira kiterjedően megalakult ellátási kormánybiztos-szervezetek vállalatok és nagybani kereskedők tudják adja, hogy minden olyan kérdésben, ami a bászai lucerna kivágására, szállítására és általában a bászai lucerna kivágására vonatkozik, forduljanak a Comisariatul General al Provizionarii din Bucurestii, Splaiul Independentei No. 538-22.

— Megjelent az Economic Press legújabb száma. A romániai közgazdasági sajtó érdekes lapja az Economic Press, amely változatos tartalommal széleskörű tájékoztatással megírt közgazdasági tudósításokban számol be a kereskedelmi, ipari és pénzügyi élet eseményeiről. Igen nagy érdeklődésre tarthat számot a fővárosi építkezési tevékenység fellendüléséről írt tudósítás, Földes Andor beszámolója a fakivitel problémáiról, az újrendszerű eljárással pamuthulladékból újra feldolgozott nyersanyag-ellátásról, a bucarestii halotthamvasztó újjáépítéséről közölt riport, valamint számos kisebb-nagyobb eredeti tudósítás teszi érdekessé az Economic Press legújabb számát.

SPORT

Értékes kupát ajánlottak fel a városközi asztali teniszverseny férfiefgyes győztesének

Sportkörökben nagy érdeklődéssel várják a gyárvárosi Katolikus Ifjúsági Egyesület rendezésében december 3-án Temesvártól lebonyolításra kerülő városközi asztali teniszversenyt, amelyen tizenegy egyesület legjobb játékosai vesznek részt. A temesvári IOGT, Kadima, III. kerületi FC, a Vulturii és a rendező egyesület játékosain kívül még Szatmár, Arad, Resica, Nagyvárad és Zsombolya kitűnő versenyzői mérik össze tudásukat. A résztvevő erdélyi játékosok között vannak Giurgiu országos ifjúsági bajnok, Campian, Váradi, Spitz György, Steiner György, Robicek István, Weisz István, Ponta volt bajnok, Glantz, Fischer, Jávor és Bernát, akik úgy az országos versenyeken, mint a külföldi versenyeken is sok sikerrel szerepeltek. Az érdekes versenyek izgalma csak növeli majd az a körülmény, hogy Krausz Sándor volt bajnok a férfiefgyes győztesének szép kiviteli és értékes kupát ajánlott fel.

Sipos nem játszik a zágrábi mérkőzésen. A Rapid FC decemberben Zágrábban játszik barátságos mérkőzést. Ezzel a mérkőzéssel a Rapid teljesíti azokat a kötelezettségeket, amelyeket Sipos kiadására vállalt. Érdekes megemlíteni a fővárosi vasutascsapat vezetőségének azt a határozatát, amely szerint Sipost nem szerepeltetik a zágrábi mérkőzésen, úgy, hogy a játékos a brádi mérkőzés után azonnal visszautazik Bucurestibe.

Sporthírek mindentől

Olaszország szorgalmasan készülődik a labdarugóvilágbajnokságra. Az olasz csapat, amely a büszke világbajnoki címet viseli, legutóbb kétszer is vereséget szenvedett. Az elszennvedett két vereség nagy meglepetést keltett az európai sportkörökben. Egy ember van csak, aki nem lepődött meg ezeken az eredményeken és ez maga Pozzo, az olasz szövetségi kapitány, aki teljesen átszervezett csapatot állított ki a németek ellen. Ebben a csapatban szóhoz jutottak a fiatal játékosok, akiknek, az olasz szövetségi kapitány nyilatkozata szerint, igen sok akadályt kell leküzdeniök, de végül is olyan erős csapatot fognak kiállítani, amely újból sikerrel küzdhet majd a világbajnokságra.

Szobrot emeltek Sindelárnak. A múlt esztendőben elhunyt világhírű osztrák játékos emlékére Toussaint-ban szobrot emeltek. A leleplezési ünnepségen nagyszámú sportember vett részt. A szobor talapzatán Sindelar aláírása látható. A leleplezési ünnepségen a szobrot a barátok és ismerősök virág-erdővel borították.

Letartóztatták Alfonso Brown öklívivót. Alfonso Brown, az ismert néger öklívívót Amerikában letartóztatták. A letartóztatás oka az, hogy az öklívívó Franciaországból Amerikába utazott, ahol csupán szeptemberig maradhatott. Tekintettel arra, hogy Brown önkényesen meghosszabbította ezt a határidőt, letartóztatták és valószínűleg visszairányítják Franciaországba.

A román sportszövetség 27 éves. A román sportszövetség vasárnap ünnepli fennállásának 27 éves évfordulóját. Ez alkalomból a napirend során felolvassák mindazon játékosok névsorát, akik tisztelettel szerepeltek a válogatott csapatban.

Az MLSz korszerű stadiont épít Kassán. A Magyar Labdarugószövetség már régebben tervbevette, hogy a vidéki központokban állami támogatással sportstadionokat építtet. A legutóbbi Újpest-Kassai AC nemzeti bajnoki mérkőzés alkalmával Gidófalvy Pál dr. miniszteri biztos kijelentette, hogy Kassán a mai követelményeknek megfelelő korszerű sportstadiont építenek. Kassai sportkörökben nagy meglepedéssel fogadták a miniszteri biztos kijelentését.

Barátky már játszott a Rapid edzésén. Barátky, akit hetekkel ezelőtt mitlének vetettek alá, legutóbb megjelent a Rapid edzésén és már játszott is. A válogatott játékos nagyszerűen mozgott és nem látszott meg rajta a kényszerpihenő. Valószínűleg már Zágrábban is játszani fog a Gradjansky ellen.

nyont én hihetetlenül eszes leánynak tartandó kivül tanulóknak.
Mert a — sziszegte magában Betty az — „Rendkívüli” lény, őt ma mindenki kivül lénynek tartja, csak azért, hogy csipogtassa azt. Nos, ez a „rendkívüli” lény manattal ezelőtt egy barátóját elött megígérte, világosan értésére adva, hogy ebben az esetben nem ő reá hallgatnak. Legfőbb idey ismét összecsomagoljon és itthagyon a csomagot, olyan helyre menjen, ahol jobban megérik. Darier még mindig szolgálatkészen állt. — Mondja csak, Darier — akart-e valmit, de türelmetlen mozdulattal megengedte Darier-t a betegszoba felé, aki megígértette nyakendőjét és halkán, de teljesen kopogtatott az ajtón.
2.

Darier, noha örült, hogy Isabel is benn van, de jelenléte mindig kibillentette megszokott nyugalmából. Pedig Isabel félreült, oda se hallgatott, amikor a két férfi beszélgetett s a falon a négyzetes mahagóni asztalkánál ülve olvasott. Két villanykörte égett csak a betegszobában, az egyik az éjjeli szekrény mellett a másik az asztalkán. Mindakettő zöld fényt ernyő, úgy, hogy a szoba ezzel is még inkább homályosságra borult. Darier az ágy szélén ült, papíroait a térdére fektetve és minden kérdésére rendkívül szolgálatkészen válaszolt. Noha ő jól tudta, hogy az elfogódottság van a hangjában, elfojtott hangon beszélt, a szavaknak azzal az idegességével, amelyet még hosszú éveken keresztül sem sikerült lecsiszolnia.

Darier részletes jelentése az üzem mai napjának nem sokban különbözött a tegnapi napon a jelentéstől. Semmi különösebb újság. Nincs lenyomtatás és nincs is zökkenés. Mialatt Darier emlegett a nap folyamán beérkezett rendeléseket, Montfleury feloldalára fordúlva nézegette és arra az időre gondolt, amikor Darier mint egészen gyerkőcs-ember került az

üzemhez. Az üzem akkor kezdett felfelé ívelni. Neki szüksége volt olyan irodai alkalmazottra, aki a balkáni nyelveket beszéli és a déleurópai termelőkkel saját anyanyelvükön tud levelezést folytatni. Darier jelentkezett. Nagyon ügyefogytan eladogta, hogy valamelyik balkáni háború elől menekült Párisba, nagyon szerény igényei vannak, tegyenek kísérletet vele. Nem bizony benne túlságosan, de lám — tizenöt-tizenhat esztendő, lassanként nélkülözhetetlen lett a vállalatban, a legnyilvánosabb kérdésekre dolgozta be magát. Kitűnő ember, szerény, szorgalmas, alkalmazkodó és ha kell, fondorlatos és találékony. Senkit sem lehet az általános adminisztrációnál úgy alkalmazni, mint Darier-t. Valóban, Darier ügyekezett teljesen személytelen lenni és újból és újból bizonyítani, hogy az ő földi rendeltetésének csak egyetlen célja van: fellendíteni a Montfleury-gyártmányokat. A cégen kívül — látszólag — semmi sem érdekelte. Minden csak a cég! Ezt nagyon sűrűn emlegette is, úgy, hogy ügybuzgóságát már nem egyszer éppen az a körülmény tette Montfleury szemében kétes értékűvé. Ha Darier tényleg az, akinek vallja magát, akkor több bepillantást enged magánéletébe és nem bővizik be azonnal zavartan, ha jöndulattal kérdéseket intéz hozzá. Egypárszor, mikor sem Isabel, sem Betty nem tartózkodtak Párisban, meghívta magához ebédre. Ezt ő nagy kitüntetésnek szánta, Darier azonban kivonta magát a meghívások elől, mintha sejtette volna, hogy Montfleury belső természetű dolgairól fog kérdezősködni. Egész magatartása, különösen régebben, azt a gyanút ébresztette, hogy érdeklődésének tágabb körei valahol másutt vannak, de hogy hol, nem volt hajlandó elárulni senkinek.

De mintha kísértették volna azóta, hogy Isabel is idehaza tartózkodott. Ezt azonban csak Isabel vette észre és nem Montfleury a betegágyból. Megtetszett neki Isabel, mint mindazoknak, akik e nem mindennapi lény egyéniségének

vonzókörebe kerültek. Viszont megbocsáthatatlan ostobaság lett volna elárulni Isabelnek, hogy milyen érzésekkel közeledik felé. Legfeljebb az alázatos hódolatot kísérlete meg, amelyet Isabel elfogadott, de nem vett tudomásul.

Vajjon elképzelhető-e olyan helyzet, hogy ő Isabelt valamikor is feleségül vehesse? Normális körülmények között semmi esetre se. De amikor először merült fel a lehetőség: Montfleury meghal, vagy előregszik s hogy Isabel bevonul a gyárba, megnőtnék láttá esélyeit. Azóta nem tudott nyugodni. Hányszor és hányszor erősitette magában a tudatot, hogy a gyár sorsa szorosán össze van nőve az ő sorsával, ő ebből az üzemből ki nem emelhető. És ha Montfleury felgyógyul, akkor is az ő szakértelmét fokozottabb mértékben kell hogy igénybe vegye, különösen most, amikor a gyár sem úgy megy, ahogyan kellene, még ha Montfleurynek átmenetileg más is a véleménye. Megváltozott gazdasági körülmények között nem elegendő az a szolid, békebeli tempó, amellyel az üzemet eddig vezették, a verseny feltételeit merészebben kell kicsikarni és ha a konkurrencia kockáztat, nekik is fejest kell ugrani. Ő már előkészítette a talajt... Úgy behúzza Montfleuryt az új üzemi tervek hínárosába, hogy könyörögni fog majd neki, vegye fel a hátára és hurcolja ki valamiképpen. Mindezek a merész számítások azóta foglalkoztatják, amióta Isabel a megváltozott, komoly, fensőleges Isabel itt sürgőldözik az atyja körül. Isabel, ha be is lép a gyárba, éppen annyira foglya lesz majd neki, mint ahogyan Montfleury is és amikor ez a lehetőség fölcikázott benne, egyszerre megacélozottnak érezte zsmait. Néha azonban — más eshetőségekre gondolva, — igyekezett lojális lenni, láthatatlanná tenni azokat a szálakat, amelyek az ő elérhetetlen erősségei, elérkezényült a gondolatra, hogy Isabelt nap-nap után látni fogja, kollégája lesz, hozzáfordul, tőle kér tanácsot és útbaigazítást.

(Folytatjuk.)

A francia tengerészeti miniszter a szövetségesekre kedvezőnek látja a helyzetet

Szerinte a német kereskedelmi flottá kétharmada vesztélgár alatt van

Párisból jelentik: A francia tengerészeti miniszter nyilatkozatot adott a sajtó munkatársainak és hangsúlyozta, hogy a tengeralattjáró harc nem járhat sikerrel. A német haderő 50, legfeljebb 55 tengeralattjáróval kezdte meg harcát és már eddig körülbelül

30 burvárhajót vesztettek el.

A német tengeri haderő 1918-ban közel 150 tengeralattjáróval rendelkezett, amelyek közül a szövetséges hatalmak annak idején mindössze huszonegyet semmisítették meg, vagyis az akkori állomány 14 százalékát, míg most, a háború első három hónapjában, a tengeralattjáróknak több mint felét pusztították el. Az elmúlt világ-háború során, 1917-18-ban 7 millió tonna ürtartalmu hajót süllyesztettek el, havonta átlag 500 ezer tonnát, míg most az elenyészően csekélyebb.

A német haderő most a mágneses aknákat használatára tért át,

ezeket azonban egy újfajta védőeszköz segítségével teszik ártalmatlanná.

A francia tengerészeti miniszter rávilágított arra, hogy a háború 68 napja alatt a francia hadihajók 223.297 tonna Németországnak szánt árut koboztak el. Ezek mennyisége 446 tehervonat rakományának felel meg, ha a tehervonatokat 50 kocsiából álló szerelvény alkotja. Jelenleg

több mint 350 német kereskedelmi hajó áll blokádnál különböző semleges kikötőkben.

Ezek ürtartalma meghaladja az 1 millió tonnát, míg Németország teljes kereskedelmi hajóállománya mindössze másfélmillió tonna ürtartalmat tesz ki. Ezek alapján tehát bizakodással tekinthetünk a jövőbe — fejezte be nyilatkozatát a francia tengerészeti miniszter, (Rador.)

FRANCIA UJSÁGÍRÓK A FEGYVERGYÁRAKBAN.

Párisból jelentik: Raoul Deutry fegyverkezési miniszter több újságírót hívott meg a Páris környéki fegyvergyárak megtekintésére. A teljes územmel dolgozó fegyvergyárakban az új-

ságírók megtekintették azokat a félelmetes ágyúkat, amelyekkel a francia vadászpilótákat szerelik fel. Ugyancsak megtekintették azokat a kis tankokat, amelyek a gyalogsági rohamoknál nyerne felhasználat. Felkeresték a sajtó képviselői a löpörgyárat, a kémiai osztályt, valamint a különböző átmérőjű aknavetőket gyártó üzemeket. (Rador.)

Rádió

PÉNTEK, DECEMBER 1.

Bucuresti. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 12: Időjelzés, vizálasjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Román zene hanglemekről. 13: Időjelzés, rádióműsor, sport és egyéb közlemények. 13.10: Hangverseny. 14: Hírek. 14.20: A hangverseny folytatása. 15: Látványosságok, művészeti és kulturális hírek, közlemények. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Technikai tanácsadó. 19.17: Hanglemek. 19.55: Hírek magyar nyelven. 20.05: Iorga tanár előadása. 20.25: Hanglemek. 20.45: Hírek. 21: A rádió zenekara erdélyi zeneszerzők műveit játssza. 22.10: Hírek, sporteredmények. 22.30: Indulók hanglemekről. 22.40: Színelőadás. 23.45: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 13.10: Balajka-zene. 13.40: Hírek. 14.20: Katonazene. 15.30: Hírek. 17.10: Diákféltóra. 18: Hírek szlovák és magyar-orosz nyelven. 18.15: A Rádió Szalónzenekara. 19.10: Sportközlemények. 19.20: Előadás. 19.50: Uray Margit magyar nőtánc zongorázik. 20.15: Hírek. 20.30: Az Operaház előadásának közvetítése. „Lakmé”. Dalmi három felvonásban. 21.25: Hírek és egészségügyi kalendárium. 22.50: Hírek szlovák és magyar-orosz nyelven. 22.30: Szórakoztató hanglemek. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene.

Tilos a kártyajáték a temesvári vendéglőkben

Gritta Ovidiu rendőrkezes értekezést tartott, hogy a vendéglőkben meg nem engedett kártyázásnak végett vessen állapították ugyanis, hogy egyes vendéglőkbe zárdjátékokat játszottak. Különösen egyes városi vendéglőkben és korcsmákban folyt a szerencsejáték és elfordult, hogy szegény emberek egész heti bérüket elvesztették a kártyán. Gritta Ovidiu rendőrkezes ezért elrendelte, hogy Temesvár város területén a vendéglőkben mind kártyajáték tilos és ezt a rendeletet szigorúan rehaftják. Amennyiben megállapítanak, hogy a vendéglőkben még ezután is kártyáznak, szigorú rást indítanak a vendéglős ellen. A vendéglő tehát nem szabad kártyázni, tekintet nélkül hogy a játék pénzre folyik, vagy sem.

SZOMBAT, DECEMBER 2.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 1: Időjelzés, vizálasjelentés, háztartási és segélyi tanácsok. 12.10: Hanglemek. 12: Időjelzés, rádióműsor, sport és egyéb közlemények. 13.10: Déli hangverseny. 14.00: 14.20: A hangverseny folytatása. 15.00: Nyosságok, művészeti és kulturális hírek, hírek. Radio Romania. 18.00: Országőrök. 19.00: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: vosi krónika. 19.17: Egyházi zene hangleméről. 19.50: Hírek magyar nyelven. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20.00: Gala Galactia előadása. 20.15: Mandolinzene. 20.45: 21.00: Liszt spanyol rapszódia hangleméről. 21.10: Rádió posta. 21.25: Táncczene. Hírek, sporteredmények. 22.30: A tánczene tatása. 22.45: Hanglemek. 23.10: Könyvi. 23.45: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest. 7.45: Torna, hírek, hanglemek. 11: Étrend. 11.00: Hírek. 11.15: „Ifjúsági r. 1.10: Fülöp Mária zongorázik. 1.40: Hírek. Szirmay Reginald énekel, zongorán kíséri meny Ákos. 2.30: Hanglemek. 3.30: 5.15: „Gyermekeknek”. Vályi-Nagy Géza v. elmondja Harsányi Gizi. 5.45: Hírek. 6.00: szlovák és magyar-orosz nyelven. 6.45: Cigányzene. 7.55: Bisztriczky Tibor hegedül, zongorás Rieger Tibor dr. 8.15: Hírek. 8.25: „A minden előtt”. Hanglemekkel. 9.05: Kültügygyedőra. 9.20: „Muzeológus térkép Budapest. 10.40: Hírek. Hírek szlovák és magyar-orosz nyelven. 11.00: Cigányzene. 12.00: Hírek német, angol és francia nyelven. 12.20: Magyar táncok. 1.05: Hírek.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráigfeladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személy, fürdő a gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés és Házasság nem közzelhető, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés az apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II. kerület: Popovici fi. Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mel lett) Grósz-trafik, Calea Dorobanților 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata hovari IV. kerület: March-trafik, Piata Kúttl. — Nőgrády-trafik, (Corso mel lett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45-06. — Viték-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a, Telefon: 45-13.

Alkalmazás
Halászok, akik a halászatot értik a mély vízből és azt vállalják, jelentkezzenek a Bohn gyárban Zsombolyán. 1499

Kiadó 2 szobás udvari lakás, fürdőszobával, vagy anélkül. Kellemes helyen, villamos mellett, újonnan festve. III. Str. Memorendului 92. 1513

Eladó középtermetre 2 férfi öltöny és egy jókarban lévő télikabát. Megtekinthető délután 2-4-ig. Spl. Müller Guttenbrun 16. ajtó 24. 1876

Alak
Délutáni órákra kerestetik első elembe járó deák előkészítésére intelligens románul tudó kisasszony, vagy úrnő. Tanítónő előnyben. Jelentkezni III. Str. Brancoveanu 25, délután 2-3 között. 1867

Alak-velet
Háromnegyedes világos Pezsanik bunda közép-termetre 6.000 leiert eladó. Ugyanott rövid fekete bunda 1.000 leiert. Cím Herz szalámigyar portásnál. 1865

Különjele
Tőkések figyelmébe! Biztos alapra fekteti be 150.000 lei tőkéjét az, aki résztvesz egy komoly vállalkozás finanszírozásában. Tőke és havi 2.500 lei jövedelem biztosítva. Közreműködés nem szükséges. Ajánlatokat, „Nemes verseny” jelige alatt továbbít a kiadóhivatal. 1678

Lakás
Modern egyszobás, konyhas szuterénlakás a Dóm-templom közelében, azonnalra kiadó. I. Str. Aurel Popovici 10 (a Bulev. Tache Ionescu keresztüccája.) 1869

Kézpénzért veszek perzsaszőnyeget, ékszer, brilliánst, ezüstöket és antik tárgyakat. Sternberg I., Str. Mercii 1. 970

Jókarban lévő férfi-télikabát eladó. Megtekinthető délelőtt 10 órától este 6 óráig. I. Str. Eminescu 1. I. emelet 4. Schmidt. 1514

Telhermentes ingatlanom — malom, ház, föld — tízmillió érték, miért is örökre gondtalan megélhetést biztosítok olyan hölgynek, aki megboldogult feleségem helyett szerető anyja lenne 8 éves kisfiának. Felvilágosítást ad: Bizony Timisoara IV., Str. Vacarescu 11. Információs iroda. 1460

Nyomatja a „HÍRLAP” tipografia si editura S. I. n. c. Arad